

1. Aşağıdakılardan hansı iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edilə bilər?

- iqtisadi resurslar
- istehsal amilləri
- ölkənin sərvəti
- istehsal münasibətləri və iqtisadi qanunlar
- √ məhsuldar qüvvələr

2. Ümumi iqtisadi qanunlar:

- mülkiyyət formasından asılı olmayaraq müəyyən dövrlərdə fəaliyyət göstərən qanunlardır
- bir neçə iqtisadi sistemlərdə fəaliyyət göstərirlər
- təbiətdə fəaliyyət göstərən qanunlardır
- √ bütün tarixi dövrlərdə fəaliyyət göstərirlər
- xüsusi mülkiyyətin hakim olduğu quruluşda fəaliyyət göstərən qanunlar

3. Elmin metodu anlayışına aiddir:

- faktiki materialların toplanması
- √ dərkətmə vasitələrinin optimal tətbiqi üsulları
- predmetin quruluşu
- nemətin bölgüsünün meyarları
- alimin dünyagörüşü

4. Müxtəlif iqtisadi proseslərə xas olan:

- cavablardan heç biri düz deyil
- iqtisad elminin obyektı
- √ iqtisadi nəzəriyyənin obyektı
- institusional iqtisadi nəzəriyyənin obyektı
- qeyri-iqtisadi nəzəriyyənin obyektı

5. İqtisadi siyasət:

- bütün ictimai münasibətləri əhatə edən siyasətdir
- dövlətin yeritdiyi siyasətdir
- dövlətin maddi və mənəvi sahədə yeritdiyi siyasətdir
- √ nemətlərin ictimai istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehlakı sahəsində dövlətin məqsədyönlü tədbirlər sistemidir
- insanların hərtərəfli inkişafı ilə əlaqədar dövlətin yeritdiyi siyasətdir

6. İqtisadi məktəblər içərisində ilk dəfə olaraq öz təhlilini tədavül dairəsindən istehsal dairəsinə keçirən:

- √ fiziokratlar
- keynsçilik
- marksizm
- marjinalizm
- merkantilizm

7. Əmək predmetləri bunlardır:

- √ emal olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş xammal
- insanın işçi qüvvəsi
- alətlər, mexanizmlər, maşınlar, avtomatlar
- binalar, yollar, kanallar
- əmək haqqı, alətlər

8. F.Kenenin fikrincə Xalis məhsul harada yaranır?

- ticarətdə
- tədavüldə
- sənayedə
- ✓ kənd təsərrüfatında
- sənətkarlıqda

9. Marksizm əmtənin dəyərini necə müəyyən edir?

- əmtənin faydalılığı ilə
- pulun miqdarı ilə
- istehsal xərcləri ilə
- ✓ ictimai zəruri əməklə
- tələb və təkliflə

10. əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?-

- F.Vizer
- ✓ A.Smit
- K.Marks
- D.Rikardo
- K.Menger

11. Kim sərvətin yaradılmasında əməklə yanaşı, torpağın da iştirak etdiyini göstərmişdir?

- J.Tyürqo
- F.Kene
- D.Rikardo
- P.Buagilber
- ✓ U.Petti

12. Müasir iqtisad elminin çoxlu məktəb və istiqamətləri tərəfindən metodoloji əsas kimi istifadə olunmuşdur:

- keynsçi nəzəriyyə
- neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- iqtisadi artım nəzəriyyəsi
- iqtisadi rifah nəzəriyyəsi
- ✓ faydalılıq həddi nəzəriyyəsi

13. Marksist yanaşmaya görə: qtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab etmək olarmı?

- millətin sərvəti
- ✓ istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- təsərrüfat subyektlərinin davranışı
- ehtiyatların məhdudluğu
- tələbatların sonsuzluğu

14. İqtisadi nəzəriyyənin predmetini daha dolğun səciyyələndirən tərif:

- sərvət yaradan, istehsal sferasını öyrənən elmdir
- insanların maddi və mənəvi tələbatlarının dinamikası haqqında elmdir
- istehsal olunmuş nemətlərin istehsalı və bölgüsünün meyarları haqqında elmdir
- natural sərvətlər haqqında elmdir
- ✓ məhdud iqtisadi ehtiyatlar şəraitində insan cəmiyyətinin inkişafının ən ümumi qanunları haqqında elmdir

15. Ekonomiksin inkişaf mərhələlərinə aid deyil:

- ✓ merkantilizm
- neoklassik istiqamət
- ekonomiksin tənqidi-institusionalizm və neoinstitusionalizm
- keynisçilik və onun təkamülü

- monetarizm, təklif iqtisadiyyatı

16. Tələbatın artması istehlak üçün zəruri olan həyat sərvətlərinin həcmi daim üstələyir-bu:

- hamısı düzdür
- əmək bölgüsü qanunu
- ✓ iqtisadi resursların məhdudluğu qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu

17. İnsan üçün zəruri olan sərvətin yaradılması və istifadəsi insan fəaliyyətinin bütün sferası:

- iqtisad elminin institusional nəzəriyyəsi
- ✓ iqtisad elminin obyektı
- iqtisadi nəzəriyyənin obyektı
- qeyri-iqtisad elminin nəzəriyyəsi
- heç biri düz deyil

18. D.Rikardonun iqtisad elminin metodologiyasına gətirdiyi yenilik:

- eksperiment metodu
- elmi abstraksiya
- iqtisadi təhlil metodu
- ✓ müqayisəli təhlil metodu
- statistik-iqtisad metodu

19. A.Smit və D.Rikardonun iqtisadi insan anlayışı nəyi ifadə edir?

- əmək bölgüsü
- gəlirin maksimumlaşdırılması
- ✓ şəxsin maraqları
- hamısı doğrudur
- şəxsin səriştəliliyi

20. P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir:

- C.M.Keyns, K.Marks, A.Marşal
- C.Mill, D.Rikardo, A.Marşal
- ✓ A.Smit, K.Marks, C.M.Keyns
- A.Smit, D.Rikardo, K.Marks
- K.Marks, C.M.Keyns, A.Marşal

21. İnstitusionalizm nəyi öyrənir:

- millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını
- ✓ dövlətin, iri korporasiyaların, həmkarlar təşkilatının, inhisarların fəaliyyətini
- təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını

22. Aşağıdakılardan hansı mülkiyyətin obyektı hesab olunmur?

- informasiya
- istehlak şeyləri
- pul vasitələri
- ✓ əmək kollektivləri
- qiymətli kağızlar

23. İstehsal səmərəlidir-əgər:

- əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunub
- istehsal resurslarından tam istifadə olunub
- istehsal amillərinin məhsuldarlığının azalması qanunu istehsalda fəaliyyət göstərir
- təbii resurslardan tam istifadə olunması təmin olunub
- ✓ bütün resurslardan tam istifadə edilib

24. Bütün istehsal amillərinin səmərəliliyini özündə əks etdirən, istehsal amillərinin kompleks göstəricisi:

- gəlir
- ✓ mənfəət
- faiz
- əmək haqqı
- renta

25. İqtisadi nemətlərin yaradılması prosesi:

- istehlak
- ✓ istehsal
- tələb
- təklif
- tələbat

26. Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir:

- kapital
- əmək
- sahibkarlıq qabiliyyəti
- texnologiya
- ✓ torpaq

27. Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- çörək və paltar
- pıvə və kvas
- kabab və qoyun əti
- qoyun əti və balıq əti
- ✓ fotoaparət və pilyonka

28. Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- sualti qayıq
- bilik
- paltar
- maşın
- ✓ küləyin enerjisi

29. İki bir-birini əvəz edən əmtənin məsələn, kərə yağı ilə bitki yağı, əgər kərə yağının qiymət artarsa nə olar:

- bitki yağına tələb aşağı düşəcək
- kərə yağına tələb həcmnin artması
- bitki yağına tələbin miqdarının azalması
- bütün cavablar doğru deyil
- ✓ bitki yağına tələbin artması

30. Maddi, mənəvi və sosial tələbatları ayırd edin:

- ✓ geyimlər
- şəhər iməcliyində iştirak etmək
- hüquqşünasın məsləhətləri
- yaşayış binaları

- avtomobilin təmiri

31. İstehsal effektivli olar, əgər:

- əmək resurslarından tam istifadə edilib
- istehsal resurslarından tam istifadə olunub
- istehsalda məhsuldarlıq amillərinin azalma qanunu fəaliyyət göstərmir
- bütün cavablar doğrudur
- ✓ movcud olan resurslardan hamısından tam istifadə olunub

32. Aşağıda adları çəkilən amillərin hansılarını istehsal amillərinə aid etmək olar:

- torpaq, faydalı qazıntılar, su resursları
- səmərəli qərar, risk qəbul etməyi bacaran insan
- əmtəə və xidmətlər istehsalı üçün texnologiya
- ✓ bütün göstərilən amillər
- insanın fiziki və əqli qabiliyyəti. Hansı ki, bunlar əmtəə və xidmətlərin istehsalında işlənilir

33. Resursların məhdudluğu o deməkdir ki:

- cəmiyyətdə onlar o qədərdir ki, hansı ki, onların miqdarı zəruri əmtəə və xidmətlərin istehsalı üçün kifayət deyil
- ancaq istehlak predmetlərinin istehsalına çatır
- bütün cavablar doğrudur
- bütün cavablar doğru deyil
- ✓ onların köməyi ilə eyni vaxtda bütün tələbatların tam ödənilməsi mümkün deyil

34. Mülkiyyətin əsas tipləri hesab edilir:

- kooperativ və səhmdar cəmiyyətləri
- ✓ dövlət və xüsusi
- dövlət
- xüsusi
- əmək və qeyri-əmək cəmiyyətləri

35. Mülkiyyətin obyektlərinə aid deyil:

- ✓ kollektivlər
- istehlak predmetləri
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar doğrudur
- istehsal vasitələri

36. Mülkiyyətin subyektlərinə aid deyil:

- dövlət
- ✓ resurslar
- iqtisadi subyektlər
- istehlakçıların maraqları
- hüquqi və fiziki şəxslər

37. Mülkiyyətin iqtisadi cəhətdən reallaşması:

- ✓ sahibinə gəlir gətirir
- sahibi istifadə edir
- sahibi mənimsəyir
- sahibi onu bağışlayır
- sahibi sərəncam verir

38. Mülkiyyət iqtisadi kateqoriya olmaqla yanaşı, həm də:

- ictimai kateqoriyadır
- qanuni kateqoriyadır
- fəlsəfi kateqoriyadır
- ✓ hüquqi kateqoriyadır
- heç biri düz deyil

39. Bu mülkiyyət formaları xüsusi mülkiyyətin bir qolu kimi təzahür edirlər:

- ✓ şəxsi və fərdi
- fərdi və xüsusi
- xüsusi və kooperativ
- xüsusi və birgə
- xüsusi və şəxsi

40. Aşağıda sadalananlardan hansı biznesin tərkib hissəsinə daxildir:

- dövlət təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti
- Həsənovlar ailəsinin büdcəsi
- nazirlik qulluqçusu
- fiziki şəxsin şəxsi istehlakı üçün xərclənən bankdakı cari hesabı
- ✓ səhm sahibi

41. Engel qanununa əsasən insanların həyat səviyyəsi yüksək olduqca:

- bunların hamısı doğrudur
- yüksək keyfiyyətli əmtəələrin alınması əhəmiyyətli dərəcədə azalır
- ✓ onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən azalır
- onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən artır
- geniş istehlak olunan sənaye məmulatlarına tələb nisbətən azalır

42. Kooperativ mülkiyyət nəyin hesabına yaranır:

- səhmlərin satılması
- dövlət əmlakının alınması
- ✓ əməyin və vasitələrin birləşməsi
- əmək alətləri
- istehsal vasitələri

43. Azərbaycanda iri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:

- həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi
- həmin müəssisələrdə inventarlaşmanın həyata keçirilməsi
- onların dinamik inkişafının təmin edilməsi
- ✓ onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
- onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənləşdirilməsi

44. Mülkiyyət hüququ:

- nemətin məhv edilməsi hüququ
- nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur
- nemətlərin istifadə olunmasında əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur
- ✓ bütün cavablar doğrudur
- nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur

45. Mülkiyyət:

- ✓ əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir
- əşyanın icarəyə verilməsidir
- mzdlu əməkdir
- insanların əşyaya münasibətidir

- əşyanın özüdür

46. Özəlləşdirmə – bu:

- investisiya qoyuluşunu sürətləndirməkdir
- ✓ dövlət mülkiyyətinin xüsusi mülkiyyətə verilməsidir
- müxtəlif təsərrüfat formalarının yaranmasıdır
- xarici kapitalın ölkəyə axınıdır
- dövlətsizləşdirmə ilə üst-üstə düşən prosesdir

47. Dövlətsizləşdirmə – bu:

- bütün mülkiyyət formalarından eyni dərəcədə istifadə olunmasıdır
- ✓ inzibati idarəetmə funksiyasını tamamilə müəssisə və birliklərə verməkdir
- sosial-iqtisadi problemlərin həll edilməsinin əsasıdır
- dövlət mülkiyyətini saxlayaraq mərkəzi idarəetmə sistemindən demokratik idarəetmə modelinə keçiddir
- dövlətin iqtisadi sahədən tam təcrid olunmasıdır

48. İnstitusional istiqamətin iqtisadi təhlilinin predmetini nə təşkil edirdi?

- ✓ iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillər
- istehsal dairəsi
- istehsal və tədavül dairəsi
- tədavül dairəsi
- mikroiqtisadiyyat

49. İstehsal imkanları əyrisinin iki məhsulun müxtəlif kombinasiyalarını göstərən hala uyğundur:

- ehtiyatların qismən istifadə olunması
- əmək resurslarından tam istifadə olunmaması
- ✓ dəyişməz texnologiya və mövcud ehtiyatların tam istifadə edilməsi
- tətbiq olunan ehtiyatların kəmiyyətinin dəyişməsi
- tətbiq olunan ehtiyatların kəmiyyətinin dəyişməməsi

50. Nemətlərin məhdudluğunun səbəbi nədir?

- bütün cavablar səhvdir
- təbii qüvvələrin nəticəsi (nadir qiymətli metallar)
- ictimai şərait
- fərdlərin tələbatlarının nisbi sonsuzluğu
- ✓ bütün cavablar doğrudur

51. Universitetdə tələbələrin təhsil almasının qiymətliliyi əks olunur:

- tələbənin saxlanılmasına valideynlərin çəkdiyi xərclər
- təqaüdün miqdarı
- ✓ təhsili ataraq, işləyərək əldə edəcək maksimum əmək haqqı
- orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri
- bütün cavablar doğrudur

52. Qiymətli kağızların buraxılması və satılması yolu ilə formalaşan mülkiyyət:

- ✓ səhmdar cəmiyyəti
- order
- çek
- elektron pullar
- kredit kartı

53. İnstitusional baxımından formal qanunlar və qeyri-formal qaydalar hansılardır?

- transaksion xərclər konsepsiyası
- √ konstitutsiya qanunvericilik, mülkiyyət hüquqı, ənənələr, adətlər, əxlaqi qaydalar
- ictimai rifah uyğunsuzluğu
- itgiləri minimumlaşdırmaq
- mübadilənin şəxsləndirilməsi

54. İnstitutsional iqtisadiyyat nədir?

- standart məhdudiyətdir
- bunların hamısı doğrudur
- sosial cərəyandır
- qlobal problemdir
- √ formal və qeyri-formal qaydaların məcmusudur

55. əmək predmetləri bunlardır:

- alətlər, mexanizmlər, maşınlar, avtomatlar
- əmək haqqı, alətlər
- √ emal olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş xammal
- binalar, yollar, kanallar
- təbiətin verdiyi faydalı qazıntılar

56. İqtisadi maraq:

- iqtisadi münasibətlər formasıdır
- cavablar doğru deyil
- bütün cavablar düzgündür
- tələbatların ödənilməsi ilə bağlıdır
- √ mənimsəmə ilə əlaqədardır

57. İstehsal səmərəlidir-əgər:

- təbii resurslardan tam istifadə olunması təmin olunub
- istehsal amillərinin məhsuldarlığının azalması qanunu istehsalda fəaliyyət göstərir
- istehsal resurslarından tam istifadə olunub
- √ bütün resurslardan tam istifadə edilib
- əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunub

58. İstehsal amillərindən birinin qiyməti dəyişərsə nə dəyişər?

- istehsal xərcləri
- dəyişən xərclər
- √ orta xərclər
- xarici xərclər
- daxili xərclər

59. Bütün istehsal amillərinin səmərəliliyini özündə əks etdirən, istehsal amillərinin kompleks göstəricisi:

- gəlir
- əmək haqqı
- faiz
- √ mənfəət
- renta

60. İqtisadi tələbatlar bunlardır:

- √ maddi nemətlər və xidmətlərin alınması yolu ilə ödənilə bilən tələbatlar
- bütün cavablar doğrudur
- insanın bütün tələbatları
- təbii resurslar, kapital və əmək

- insan üçün zəruri olan nemətlər

61. İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- √ o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür
- hamısı düzdür
- heç biri düz deyil
- o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır
- o biri məhsulun istehsalı artır

62. Nemət nədir?

- √ insanların bilavasitə və yaxud dolayı yolla tələbatını ödəyən, fayda və rahatlıq gətirən məhsuldur
- bunların hamısı doğrudur
- istehsal prosesində istifadə olunan bütün təbii resurslardır
- yeni predmetlər yaratmır, lakin insanlara fayda verir, onların tələbatını ödəyir
- həyatın obyektiv zəruri şərtidir

63. İstehsal imkanları nədir?

- istehsal proseslərinin yerinə yetirilməsinin üsul və vasitələri haqqında biliklərin məcmusudur
- idarəetmədə iqtisadi qərarların müəyyən edilməsi və təhlili prosesində istifadə olunan məlumatlardır
- √ resurslardan tam istifadə şəraitində məhsul buraxılışının ən yüksək həcmidir
- məhduddur və təkrar istehsal olunmayan resursdur
- bunların hamısı doğrudur

64. Müasir insan tələbatının piramidasının başında nə durur:

- sosial tələbat- insanlarla ünsiyyət, dostluq, sevgi və s. tələbat
- fizioloji tələbat- yeməyə, suya, paltara, mənzilə və s. tələbat
- √ özünü reallaşdırmağa tələbat- insanın qabiliyyətlərinin və imkanlarının təkmilləşdirilməsi
- hörmətə və nəvazişə olan tələbat-digər insanlar tərəfindən hörmət
- təhlükəsizliyə tələbat- xarici düşmənlərdən, cinayətkarlardan, yoxsulluqdan müdafiə, xəstəlik zamanı köməyə tələbat

65. Aşağıdakı təriflərdən hansı tələbatı xarakterizə etmir:

- √ insan əməyi ilə yaradılan istehsal vasitələri və istehsal şeyləridir
- sərvərin müxtəlif elementlərinin sərfinə arzu yaxud zərurətdir
- həyat fəaliyyətini saxlamaq, bütünlükdə şəxsiyyətin və cəmiyyətin inkişafı üçün zəruri şeylərə ehtiyacdır
- həyatın obyektiv zəruri şərtidir
- insanların şeylər dünyasına münasibətidir

66. İqtisadi sistemdə seçim problemi necə müəyyənləşir?

- nə, harada, kimin üçün
- niyə, harada, nə vaxt
- nə vaxt, niyə, harada və kim
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəsi nədən ibarətdir
- √ nə, necə, kimin üçün

67. Məhdudluq bunlardır:

- ancaq sənayeləşmə sistemin səciyyəsi
- bazar sisteminin səciyyəsi
- inzibati amirlik sisteminin səciyyəsi
- √ insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya
- ancaq sənayeləşməyə qədərki sistemin səciyyəsi

68. İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- √ nə, necə, kimin üçün
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəsi nədən ibarətdir
- niyə, harada, nə vaxt
- nə vaxt, niyə, harada və kim
- nə, harada, kim üçün

69. İqtisadi sistem nədir?

- məhsuldar qüvvələrdir
- hamısı düzdür
- √ maddi və qeyri-maddi nemət və xidmətlər istehsalının və istehlakının xüsusi əlaqəsidir
- istehsal imkanlarıdır
- iqtisadi münasibətlərdir

70. əmək predmetləri bunlardır:

- insanın işçi qüvvəsi
- əmək haqqı, alətlər
- √ emal olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş xammal
- binalar, yollar, kanallar
- alətlər, mexanizmlər, maşınlar, avtomatlar

71. İqtisadi sistem anlayışı altında:

- istehlak prosesində insanların qarşılıqlı əlaqə və münasibətləri başa düşülür
- hamısı doğrudur
- √ bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqə və təsirdə olan istehsalçıların vəhdəti başa düşülür
- bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqə və təsirdə olan insanların istehsal prosesində iştirakı başa düşülür
- bütün ictimai iqtisadi formasiyalardakı əlaqə və münasibətlər başa düşülür

72. Sosial yönümlü bazar modeli digərlərindən hansı əlamətinə (xüsusiyyətinə) görə fərqlənir?

- sosial xərclərin qalığı xarakterində olmasına
- ümumi milli məhsulda dövlət büdcəsinin xüsusi çəkisinin az olmasına
- dövlət mülkiyyətinin payının çoxluğuna
- √ güclü sosial siyasət sisteminə malik olmasına
- xüsusi mülkiyyətin çox olmasına

73. Qarışıq iqtisadi sistemin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- √ dövlət planlarının yerinə yetirilməsi üçün müəssisələrin resurslarının mərkəzləşdirilmiş fondlaşdırılması
- azad sahibkarlıq sisteminin onun əsasını təşkil etməsi
- ictimai təsərrüfat sistemi
- xüsusi mülkiyyət
- rəqabət münasibətinin yaradılması

74. Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymətə almaq olur
- məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur
- √ bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal, ehtiyacları ödəmək üçün heç vaxt kifayət qədər olmur
- hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur
- elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymətə almaq olmur

75. İnzibati-mərkəzləşdirilmiş sistemin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- istehlak predmetlərinin bölgüsünün mərkəzləşdirilməsi
- nemətlərin istehsalının ictimai tələbatdan geri qalması
- istehsalçının istehlakçı üzərində hökmranlığı
- istehsal vasitələri üzərində ictimai mülkiyyət

√ istehlakçılarının istehsalçılar üzərində suverenliyi

76. İqtisadi sistem üçün aşağıdakı məsələlərdən əsas olanını göstərin:

- istehsalın texniki şərtlərinin müəyyənləşdirilməsi
- məşğulluğun təmin edilməsi
- √ ayrı-ayrı iqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin koordinasiyalasdırılması
- ədalətli ictimai quruluşun yaradılması
- inflyasiya və işsizliyin ləğv edilməsi

77. Bazar iqtisadi sisteminin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
- hər bir təsərrüfat subyektinin maksimal mənfəət götürməyə can atması
- √ iqtisadiyyatın çox ukladlılığı
- nə alınrsa, onu istehsal etmək prinsipinin hökm sürməsi
- azad sahibkarlıq və seçim prinsiplərinə əməl edilməsi

78. ənənəvi iqtisadi sistemin xarakterik xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- iqtisadiyyatın çox ukladlılığı
- √ nemətlərin istehsalının ictimai tələbatdan geri qalması
- sosial-iqtisadi inkişaf səviyyəsinin aşağı olması və onun asılılıq xarakteri
- bazis münasibətlərinə nisbətən üstqurum münasibətlərinin sürətli inkişafı
- heç biri doğru deyil

79. Aşağıdakılardan hansı iqtisadi sistemin məqsədlərinə aiddir:

- iqtisadi səmərəlilik
- √ bunların hamısı doğrudur
- tam məşğulluq
- iqtisadi artım
- iqtisadi azadlıq

80. Ekonomiks termininin elmi ictimaiyyət tərəfindən qəbul olunması bu ifadənin kimin əsərinin adından istifadə olunması ilə baş vermişdir?

- Jan Batist Sey
- Bem-Baverk
- √ Alfred Marşal
- Con Meynard Keyns
- Con Stuart Mill

81. Müəssisə fəaliyyətinin tənzimlənməsinin tiplərinə aid deyil:

- inzibati tip
- hamısı düzdür
- √ ənənəvi tip
- qarışıq tip
- bazar tipi

82. Müəssisə fəaliyyətinin tənzimlənməsinin təsərrüfat daxili mexanizminə aid deyil:

- menecment
- firmanın strategiyası
- √ dotasiyalar
- iqtisadi həvəsləndirmə
- marketinq

83. Mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- √ təsərrüfat vahidi səviyyəsində iqtisadiyyatı
- yüksək göstəricisi olan iqtisadiyyatı
- iri həcmli iqtisadiyyatı
- kiçik həcmli iqtisadiyyatı
- dövlət səviyyəsində təşkil olunan iqtisadiyyatı

84. Mikroiqtisadiyyatın subyektləri:

- müxtəlif təşkilatlar, dövlət orqanları
- heç biri doğru deyil
- hamısı doğrudur
- ayrı-ayrı insanlar, insan qrupları, təşkilatlar
- √ ev təsərrüfatı, firma, bank, dövlət

85. Mikroiqtisadi tənzimləmə mexanizmi:

- qanunvericilikdə müəyyən edilmiş vergiləri, dövlət sığorta, sosial müdafiə və digər fondlara ayırmaları ödəməkdir
- işgüzar fəaliyyətin həyata keçirilməsinə təsir göstərən şəraitin və hüquqi, iqtisadi, təşkilati və sosial amillərin məcmusudur
- işçinin əmək haqqını ölkə qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş minimum məbləğdən az olmayan səviyyədə ödəməkdir
- öz imkanlarını, cəlb edilmiş resursları və maliyyə vəsaitlərini düzgün qiymətləndirə bilməkdir
- √ müəssisədə istehsalın təşkilinin və idarəedilməsinin forma və metodlarının məcmusudur

86. Mikroiqtisadiyyatın predmeti:

- istehsalın təşkili forması
- tələbatın ödənilməsi prosesi
- √ bazarda iqtisadi subyektlərin davranış qaydaları
- iqtisadi inkişafın xüsusiyyətləri
- istehsalın sahə və ərazi quruluşu

87. Mikroiqtisadiyyat:

- bazar iqtisadiyyatı şəraitində iqtisadi münasibətləri öyrənir
- dövlətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasəti öyrənir
- bəşər tarixində maddi nemətlərin istehsalı prosesində insanlar arasındakı münasibətləri öyrənir
- √ ev təsərrüfatı, firmaların, bankların, dövlətin iqtisadi fəaliyyətinin mövcudluğu şərtində baş verən iqtisadi davranış qaydalarını öyrənir
- insanların iqtisadi mənafeyini öyrənir

88. Mikroiqtisadiyyatın tədqiqat istiqamətləri:

- iqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsi
- məhsuldar qüvvələrin quruluşu və inkişafı
- iqtisadi münasibətlər və məhsuldar qüvvələr
- √ xərc və məsrəflərin, qazanc və gəlirlərin son hədd şəklində öyrənilməsi
- iqtisadi proseslərin sosial nəticəsi

89. İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- təsərrüfat subyektlərinin mənfəətini
- iqtisadi artımı
- milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri
- dünya birliyində iqtisadi münasibətləri
- √ ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını

90. Mikroiqtisadiyyatın yaranmasının tarixi dövrü:

- ictimai bölgü
- maşınlı iri sənaye
- manufaktura

- ✓ kooperasiya
- heç biri düz deyil

91. Mikroiqtisadiyyatın predmetinə daxildir:

- iqtisadi kateqoriyalar
- iqtisadi anlayışlar
- ✓ iqtisadi fəaliyyət və iqtisadi nemətlər
- maddi və qeyri-maddi istehsal
- iqtisadi qanunlar

92. Sosial-demokratik bazar iqtisadiyyatı modeli üçün aşağıdakı amillərdən hansı xarakterikdir:

- sosial siyasətin qalıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi
- dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- ✓ milli gəlirin böyük bir hissəsinin dövlət tərəfindən bölüşdürülməsi
- dövlət büdcəsində sosial yönümlü vəsaitlərin xüsusi çəkisi
- dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi

93. Bazar iqtisadiyyatının liberal modelinə əsaslanan ölkələrdə ümumi milli məhsulun (ÜMM) neçə faizi və yaxud da neçədə bir hissəsi dövlət büdcəsindən sosial xərclər üçün nəzərdə tutulur?

- 50 faiz
- 10 faiz
- ✓ 20 faiz
- 30 faiz
- 40 faiz

94. Azərbaycanda bazar iqtisadiyyatına keçid dövrünə başlanmışdır:

- 1990
- 1989
- 1992
- 1988
- ✓ 1991

95. A.Smitin bazar haqqında təliminin əsas müddəası:

- ✓ görünməz əl nəzəriyyəsi
- yeniliklərin tətbiqi
- əmək dəyər nəzəriyyəsi
- iqtisadi ehtiyatların məhdudluğu
- əmək bölgüsü

96. A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxil deyil?

- istehsal xərcləri
- istehsalın həcmi
- ✓ insanların zövqü
- tələb və təklif
- məhsulun faydalılığı

97. Bazar iqtisadiyyatının genetik əsaslarına bunlardan hansıları aid etmək olar?

- xüsusi mülkiyyət
- kolxoz-kooperativ təsərrüfat
- dövlət mülkiyyəti
- ümumi xalq mülkiyyəti
- ✓ inkişaf etmiş əmək bölgüsü və xüsusi mülkiyyət

98. əmtəə və xidmətlərin istifadə təyinatına görə bazarı hansına aid etmək olar?

- mənzil
- √ istehlak şeyləri və xidmət əşyaları
- əmək
- oliqopolik bazar
- kapital

99. Bazar:

- satış proseslərinin məcmusu
- mülkiyyət münasibətləridir
- alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər
- √ əmtəə və xidmətlərin alqı və satqısı proseslərinin baş verdiyi məkan
- təklifin məcmusudur

100. Bunlardan hansını milli bazara aid hesab etmək olar?

- √ daxili bazar
- xarici bazar
- rəqabətli bazar
- beynəlxalq bazar
- dünya bazarı

101. Hansı inkişaf etmiş bazar ölkəsi liberal modelə əsasən iqtisadiyyatını inkişaf etdirir?

- Almaniya
- Çin
- √ ABŞ
- Yaponiya
- İsveç

102. Sosial-demokratik bazar iqtisadiyyatı modeli üçün aşağıdakı amillərdən hansı xarakterikdir:

- dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- dövlət büdcəsində sosial yönümlü vəsaitlərin xüsusi çəkisi
- dövlətin aktiv sosial siyasəti
- dövlət mülkiyyətin yüksək xüsusi çəkisi
- √ sosial xidmətlərin pulsuz ödənilməsi

103. Azərbaycanda hansı bazar modelini tətbiq etmək daha əlverişlidir?

- ABŞ-ın
- ÇXR-nın
- Yaponiyanın
- Rusiyanın
- √ Almaniyanın

104. Bazar iqtisadiyyatının sosial yönümlüyünü əks etdirən model:

- Amerika modeli
- √ Alman modeli
- Yapon modeli
- heç biri doğru deyil
- İsveç modeli

105. Bu satış xarakterinə görə fəaliyyət göstərən bazardır

- informasiya məhsulları bazarı
- patetntlər bazarı

- ✓ topdan və pərakəndə satış bazarı
- iş qüvvəsi bazarı
- lisenziya bazarı

106. Bu iqtisadçı alimlər hansı iqtisadi məktəbin nümayəndəsidir: T.Veblen, C.Kommons, U.Mitcell

- Neoliberalizm
- Marksist
- Monetarizm
- Neoklassik
- ✓ İstitusionalizm

107. Bazar iqtisadiyyatının nəzəri hansı iqtisadçılar tərəfindən tətqiq edilmişdir.

- Neoklassik
- Neoliberalizm
- Marksist
- ✓ klassik iqtisadçılar
- Avstrya məktəbi

108. Sosial yönümlü bazar modeli digərlərindən hansı əlamətinə (xüsusiyyətinə) görə fərqlənir?

- xüsusi mülkiyyətin çox olmasına
- ümumi milli məhsulda dövlət büdcəsinin xüsusi çəkisinin az olmasına
- ✓ güclü sosial siyasət sisteminə malik olmasına
- sosial xərclərin qalıq xarakterində olmasına
- dövlət mülkiyyətinin payının çoxluğuna

109. A. Marşall tarazlıq probleminə hansı səviyyədə baxırdı?

- ✓ mikrosəviyyədə, yəni təsərrüfat və sahə
- makrosəviyyədə, yəni milli təsərrüfat
- meqoiqtisadiyyat
- mezoiktisadiyyat
- mikro və makro

110. J.B.Seyin xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur
- ✓ bazar iqtisadiyyatında məcmu məhsulun reallaşması kimi mühüm problemi irəli sürən ilk iqtisadçı olmuşdur
- D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi
- D.Rikardonun qəbul etdiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul etmirdi
- satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur

111. Liberal bazar iqtisadiyyatı modelli ölkələrdən biri yanlışdır

- ABŞ
- hamısı
- ✓ Kanada
- Yeni Zelandiya
- Böyük Britaniya

112. Bazar iqtisadiyyatı modellərini formalaşdıran ümumi cəhətlərdən biri yanlışdır:

- mülkiyyətin çoxnövlüü
- azad bazar qiymətləri
- ✓ coğrafi mövqe
- sahibkarlıq fəaliyyəti
- rəqabət mühütü

113. Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı modelinin formalaşmasının başlıca vasitəsi kimi hansı amil çıxış edir?

- mülkiyyətin milliləşdirilməsi
- xüsusi mülkiyyətin mövcud olması
- ✓ gəlirlərin və məşğulluğun dövlət tənzimlənməsi
- dövlət mülkiyyətinin xüsusi çəkisi
- mülkiyyətin özəlləşdirilməsi

114. Aşağıdakılardan hansı yalnız bazar modelini səciyyələndirir?

- qiymət son hədd xərclərinə bərabərdir
- qiymət son hədd xərclərindən artıqdır
- bir satıcı və bir alıcı
- ✓ məhsulların çox çeşidliliyi
- sabit xərclər çox olduqda

115. Liberal bazar modeli üçün hansı cəhət xas deyil?

- ✓ dövlətin iqtisadiyyata hədsiz müdaxiləsi
- ümumi daxili məhsulda dövlət büdcəsinin xüsusi çəkisinin az olması
- dövlət tənzimlənməsinin məhdud xarakteri
- sosial siyasətin qalıq prinsipinə əsaslanması
- xüsusi mülkiyyətin üstün çəkisi

116. Bazar subyektlərinin aktivliyini artıran katalizator hansıdır?

- risk
- təşəbbüskarlıq
- ✓ azad rəqabət
- inkişaf etmiş infrastruktura
- seçim azadlığı

117. Bazar iqtisadiyyatının subyektləri hansılardır?

- dövlət orqanları, müxtəlif təşkilatlar, firmalar
- ev təsərrüfatları, ictimai təsərrüfatlar
- bunların hamısı doğrudur
- ✓ ev təsərrüfatları, dövlət, firmalar və müəssisələr
- ayrı-ayrı insanlar, insan qrupları, təşkilatlar

118. Əmtəə qruplarına görə bazarın obyektinə uyğun gəlməyənini seçin:

- istehsal təyinətli əmtəə bazarları
- ✓ «qara» bazar
- istehsal amilləri bazarı
- ərzaq məhsulları bazarı
- istehlak təyinətli əmtəə bazarları

119. İqtisadi təyinatına görə bazarın obyektinə uyğun gəlməyənini seçin:

- əmtəə və xidmətlər (istehlak) bazarı
- ✓ oliqopolik bazar
- qiymətli kağızlar bazarı
- iş qüvvəsi bazarı
- istehsal vasitələri bazarı

120. İnkişaf etmiş bazar iqtisadiyyatı şəraitində son söz kimə aiddir?

- istehsalçıya
- qiymətə

- təklifə
- bazar şəraitinə
- ✓ istehlakçıya

121. J.B.Seyin Bazarlar qanunu nun əsas mahiyyəti nədir?

- ”bütün alınanlar satılıb və bütün satılanlar alınıb”
- alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
- əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
- ✓ daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır

122. İqtisadi modelləri formalaşdıran prinsiplər hansılardır:

- iqtisadi
- ✓ bunların hamısı doğrudur
- ideoloji
- sosial
- siyasi

123. İsveç modeli üçün xarakterik hal hansıdır:

- ✓ müəssisələrdə güclü həmkarlar ittifaqlarının fəaliyyəti
- sosial siyasətin qalıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi
- ölkədə azad iqtisadi zonaların geniş yayılması
- iqtisadiyyatda plan və bazar mexanizmlərinin vəhdəti
- kasıblar və dövlətlilər arasında kəskin sosial təbəqələşmə

124. Amerika modeli üçün xarakterik olmayan hal hansıdır:

- bazar mexanizminin sərbəst və səmərəli fəaliyyəti
- sosial siyasətin qalıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi
- ✓ dövlətin birbaşa investisiyalarından iqtisadiyyatda geniş istifadə olunması
- aztəminatlı əhali qrupları üçün minimum yaşayış şəraitinin təmin edilməsi
- firmaların rəhbərlərinin və işçilərinin gəlirləri arasında ciddi fərqlərin olması

125. Bazar konsepsiyasında inhisar və rəqabət problemini tədqiq etməmişdir:

- Şumpeter
- Robinson və Çeniberlin
- ✓ C. Keyns
- C. Robinson
- E. Çemberlin

126. Bazar hansı çətin problemi asanlıqla həll edir?

- müxtəlif məhsul növlərinin istehsalını
- optimal ərazi proporsiyalarının müəyyən edilməsi
- müxtəlif dövlətlər arasında ticarətin həyata keçirilməsi
- insanların maddi tələblərinin ödənilməsi
- ✓ nələrin, necə və kim üçün istehsal edilməsi

127. Qeyri-təkmil bazar rəqabəti nəzəriyyəsi nə vaxt meydana gəlmişdir?

- XIX əsrin əvvəlləri
- XX əsrin əvvəllərində
- ✓ XIX əsrin sonlarında
- XIX əsrin ortalarında
- 1929-33-cü illərdə baş verən dünya iqtisadi böhranından sonra

128. A. Marşall əmtənin dəyərini nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- xərclər nəzəriyyəsi
- əmək nəzəriyyəsi
- tədavül xərcləri
- ✓ son xərclər və son faydalılıq əsasında müəyyən olunan müvazinətli qiymətlər
- son faydalılıq nəzəriyyəsi

129. Yapon modeli üçün xarakterik olmayan hal hansıdır:

- ✓ kənd təsərrüfatı torpaqlarının ailələrin uzunmüddətli icarəsinə verilməsi
- milli mənafeələrin şəxsi mənafeələrdən üstün tutulması
- beynəlxalq ticarətdə fəal iştirak
- investisiya və yığımın yüksək səviyyəsi
- firmaların ömürlük maddə sisteminin tətbiqi

130. Tənzimlənən bazar iqtisadiyyatı ölkələrindən biri yanlışdır:

- Portuqaliya
- Almaniya
- İsrail
- Yaponiya
- ✓ Yeni Zelandiya

131. Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsini praktiki olaraq həyata keçirən kim olmuşdur?

- F.Xayek
- ✓ L.Erxard
- A.Ryustov
- V.Oyken
- L.Mizes

132. Sosial bazar təsərrüfatı ifadəsi ilk dəfə kim tərəfindən istifadə olunub?

- C.Keyns
- K.Marks
- P.Samuelson
- M.Fridmen
- ✓ A.Myüller-Armak

133. Cənub-Şərqi Asiya ölkələrin modellərində ümumi cəhət hansıdır:

- xüsusi mülkiyyətin, azad rəqabətin üstün mövqeyi
- bunların hamısı doğrudur
- iqtisadiyyatda sosial problemlərin həllinin prioritetliyi
- ✓ dövlət və bazar tənzimlənməsinin milli xüsusiyyətlərlə vəhdəti
- mövcud modellər sistemində öz yerinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı iqtisadi islahatlar aparılması

134. Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərini kim işləyib hazırlamışdır?

- F. Xayek
- C. Keyns
- ✓ V. Oyken
- Y. Şumpeter
- C. Robinson

135. Birjanın aşağıdakı növlərindən biri yanlışdır:

- əmtəə birjası
- ✓ istehlak birjası

- valyuta birjası
- əmək birjası
- fond birjası

136. Hərrac- bu:

- bütün cavablar doğrudur
- √ əmtəələrin əvvəlcədən müəyyən edilmiş yerdə və dövrdə satılmasını həyata keçirilməsi
- könüllü və eləcə də məcburi olaraq əmtəələrin açıq satış forması
- ticarət sazişlərinin baş tutması məqsədi ilə satıcıların və alıcıların birləşdirmə forması
- əmtəələrin topdansatış ticarəti forması

137. Bazar infrastrukturunun hansı elementi əmtəə bazarında vasitəçi funksiyasını yerinə yetirir?

- banklar
- yarmarkalar
- √ birjalar
- xidmətlər
- auksionlar

138. Birja nədir?

- √ bazar strukturunun elementidir
- istehsalın təşkilidir
- istehlakın təşkilidir
- qiymətlərin təyini
- informasiya fəaliyyətidir

139. Aşağıdakı amillərin hansı tələbi daha çox stimullaşdırılır?

- dövlətin sosial yardımı
- insanların tələbatı
- √ qiymətin aşağı olması
- əmtəələrin bolluğu
- əmtəələrin çatışmazlığı

140. Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- istehlakçıların gəlirləri
- istehsalçıların gəlirləri
- alıcıların sayı
- √ ehtiyatların qiyməti
- qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti

141. Bazar infrastrukturunun tərkib hissəsinə aid olmayanı müəyyən edin:

- əmtəə birjası
- √ müəssisələr
- kommersiya bankları
- valyuta birjası
- fond birjası

142. Bazar infrastrukturunun əsas elementləri hansılardır?

- √ banklar, birjalar, yarmarkalar, lizinq kompaniyaları
- satış bazarları, mağazalar
- nəqliyyat vasitələri, rabitə vasitələri, bazar meydanları
- əmtəələr, xidmətlər, qarşılıqlı əlaqələr
- müəssisələr, fabriklər, zavodlar

143. əmtəə:

- √ mübadilə üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu
- faydalılığı olan nemətlər
- istehlak dəyəri olan nemətlər
- insan əməyinin nəticəsi olan məhsullar
- insan əməyinin nəticəsi olmayan məhsullar

144. əmtəənin mübadilə dəyərini aşkarlamaq üçün əmtəə hansı prosesdə olmalıdır (keçməlidir)?

- √ mübadilə
- istehlak
- istehsal
- təkrar istehsal
- bölgü

145. Bazar:

- alqı-satqı əməliyyatlarının məcmuu
- məhsul əmtəə şəklində olan zaman mübadilənin iqtisadi forması
- √ istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak proseslərini əhatə edən insanlar arasında iqtisadi münasibətlər sistemi
- satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər
- tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri

146. Bazar nədir:

- əmtəə istehsalıdır
- ictimai əmək bölgüsüdür
- hamısı doğrudur
- natural təsərrüfatdır
- √ əmtəə mübadiləsinin təzahür formasıdır

147. Bazar iqtisadiyyatı üçün göstərilən elementlərdən hansı daha mühüm hesab edilir?

- səmərəli həmkarlar
- ictimai əmək bölgüsü
- √ bazarda fəal rəqabət
- sahibkarların ölçülüb-biçilmiş fəaliyyətləri
- dövlət tənzimlənməsi

148. Bazarın neçə tipi mövcuddur?

- iki
- altı
- beş
- √ dörd
- üç

149. Bazarın meydana gəlməsi cəmiyyətin inkişafının tarixən hansı dövrünə təsadüf edir?

- orta əsrlərə
- qədim dövrə
- √ eramızdan əvvələ
- inhisarçı rəqabət
- azad rəqabət

150. Investor – bu:

- qiymətli kağız buraxan şəxs
- qeyd edilən cavablar səhvdir

- qiymətli kağızların depozitinin mülkiyyətçisi
- ✓ qiymətli investisiya kağızları əldə edən şəxsdir
- qiymətli kağızların buraxılışını qeydiyyat edən şəxs

151. Tələb azalarsa, tələb əyrisinin yerdəyişməsi:

- ✓ aşağı və sola
- aşağı sağa
- saat əqrəbinin əksi istiqamətində dövr edir
- yuxarı və sağa
- saat əqrəbi istiqamətində dövr edir

152. Bazar infrastrukturuna aiddir:

- banklar
- ✓ bütün cavablar doğrudur
- fond birjalari
- valyuta birjalari
- yarmarkalar

153. Lizing – bu:

- dövlətlərarası istiqraz vərəqəsidir
- ✓ maşın və avadanlıqların satışıdır
- veksəl kreditidir
- beynəlxalq uzunmüddətli kreditdir
- beynəlxalq kreditdir

154. Qiymətli kağızların alqı-satqısı ilə məşğul olan birja:

- iş qüvvəsi birjası
- auksionlar
- ✓ fond birjası
- əmtəə birjası
- əmək birjası

155. Fond birjalarını digərlərindən fərqləndirən əsas cəhət nədir?

- müvəqqəti fəaliyyətdə olması
- milli olması
- ildə bir və ya bir neçə dəfə keçirilməsi
- ✓ daimi iş yeri və iş saatının mövcudluğu
- qloballığı

156. Bütün müəssisələrin və təsərrüfatların alqı-satqısı ilə hansı birjalar məşğuldur?

- yarmarkalar
- valyuta birjalari
- sığorta kompaniyalari
- ✓ əmtəə birjalari
- lizing kompaniyalari

157. Auksionlar nə ilə məşğuldur?

- xammalın satışı ilə
- müasir texnologiyanın satışı ilə
- xidmətlərin satışı ilə
- ✓ xüsusi nadir əmtəə növlərinin satışı ilə
- daşınmaz əmlakın satışı ilə

158. Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirdiyi bazar adlanır:

- əmtəə birjası
- √ fond birjası
- lizinq
- hərrac
- yarmarka

159. əmtəə birjasının dünya təcrübəsində rolu nədən ibarətdir?

- dünya dövriyyəsinə əsas mallarla təmin edir
- √ dünya ticarətinin müxtəlif bazarlarının vəziyyəti və inkişafı haqqında informasiya verir
- dünya bazarının daha effektiv sektoruna pul axınını təmin edir
- dünya bazarında əmtəələrin qiymət tarazlığını təmin edir
- satış auksionlarını formalaşdırır

160. İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır:

- √ natural, əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı
- natural, əmtəə (bazar), kapitalist təsərrüfatı
- kapitalist təsərrüfatı, sosial təsərrüfatı, kommunist təsərrüfatı
- əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı
- natural, planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı

161. Hansı təsərrüfatlar sadə əmtəə istehsalına aid edilir?

- səhmdar cəmiyyətinin təsərrüfatları
- bütün xüsusi təsərrüfatlar
- iri zavodlar və fabriklər
- dövlət müəssisələri
- √ xırda əmtəə istehsalının təsərrüfatları

162. əmtəə istehsalının meydana gəlməsi üçün hansı əmək bölgüsü zəruridir:

- təbii əmək bölgüsü
- ərazi əmək bölgüsü
- milli əmək bölgüsü
- daxili əmək bölgüsü
- √ ictimai əmək bölgüsü

163. Pulun hansı funksiyasında həqiqi, real olaraq puldan deyil – fikrən, xəyalən puldan istifadə edilir?

- √ pul dəyər ölçüsüdür
- dünya pulu funksiyasını yerinə yetirir
- dəfinə və yaxud da yığım vasitəsidir
- tədiyə vasitəsidir
- tədavül vasitəsidir

164. əmək məhsuldarlığının artması dəyərin kəmiyyətinə hansı nisbətdə dəyişir?

- çoxaldır
- dəyişmir
- düz
- √ tərs (əks)
- azaldır

165. Dəyəri hansı əmək yaradır?

- xüsusi
- fərdi

- konkret
- √ abstrak (yəni mücərrəd)
- ümumi

166. Azad bazar münasibətləri şəraitində istehsal olunmuş əmtəələrin hansı miqdarda və hara daxil olmasını kim təyin edir:

- alıcılar
- istehsalçılar
- dövlət
- istehlakçılar
- √ satıcılar

167. Subyektlərə görə hansı bazar daha çox üstünlük təşkil edir?

- √ alıcı bazarı
- satıcı bazarı
- qıtlıq bazarı
- region bazarı
- milli bazarı

168. Dünya bazarı nədir?

- müvazinətli bazar
- √ milli bazarın beynəlxalq səviyyədə məcmusu
- inkişaf etməkdə olan bazar
- formalaşmış bazar
- inkişaf etmiş bazar

169. Bazar anlayışı əmtəə-pul münasibətlərinin tarixi inkişafı nəticəsində müasir inkişaf səviyyəsinə, pilləsinə çatmışdır ki, bu gün biz bazarda hansı struktura malik sistem kimi baxmalıyıq?

- sadə
- oliqopolik
- tənzimlənən
- kortəbii
- √ mürəkkəb və çoxtərəfli struktura malik olan

170. əmtəə birjasının dünya təcrübəsində rolu nədən ibarətdir?

- dünya dövriyyəsini əsas mallarla təmin edir
- satış auksionlarını formalaşdırır
- √ dünya ticarətinin müxtəlif bazarlarının vəziyyəti və inkişafı haqqında informasiya verir
- dünya bazarının daha effektiv sektoruna pul axınını təmin edir
- dünya bazarda əmtəələrin qiymət tarazlığını təmin edir

171. Seyin fikrinə görə:

- √ təklif müvafiq tələb yaradır
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir
- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- tələb müvafiq təklif yaradır

172. İlk rəsmi birja harada və neçənci ildə fəaliyyətə başlamışdır?

- √ 1531-ci ildə Antverpendə
- 1792-ci ildə Nyu-Yorkda
- 1703-cü ildə Sankt-Peterburqda
- 1796-cı ildə Odessada
- 1566-cı ildə Londonda

173. Diskaunt-mağazalar:

- əsasən ərzaq çeşidli özünəxidmət mağazaları
- məhdud çeşidli yüksək hazırlıq dərəcəli məhsulların kiçik mağazaları
- yaxşılaşdırılmış keyfiyyətli əmtəə satışı zonası iri mağazaların yeni modeli
- ✓ orta keyfiyyətli malları nisbətən aşağı qiymətlərə satan və s. ucuzlaşdırılmış qiymətlər mağazaları
- əsasən şəhərdən kənarında yerləşən tez xarab olan malların ticarəti üçün prespektivli mağazalar

174. Aşağıdakılardan hansı bazar iqtisadiyyatının xarakterik cəhətlərinə aid deyil:

- çoxmülkiyyətçilik
- azadlıq
- ✓ iqtisadi asılılıq
- ictimai əmək bölgüsü
- bərabərlik

175. Bazar anlayışı (kateqoriyası) ümumiyyətlə götürdükdə təkrar istehsalın hansı fazasına aiddir?

- istehsal
- ✓ mübadilə
- istehlak
- ictimai istehsal
- bölgü

176. Bazar anlayışının məzmununa uyğun gəlməyən tərif müəyyənləşdir:

- bazar – iqtisadi münasibətlərdə tələblə təklifin məcmusudur
- bazar – ticarət aparmaq üçün adamların bir-birilə hər hansı qarşılıqlı fəaliyyətidir
- bazar – əmtəə-pul mübadiləsidir
- ✓ bazar – sosial ədalət yaradan fəaliyyətdir
- bazar – ayrı-ayrı əmtəələr və xidmətlər üzrə bir qrup adamların sövdələşməsi ilə baş verən sıx fəaliyyət münasibətləridir

177. Bazar iqtisadiyyatının əsas xarakterik cəhətləri hansılardır?

- xüsusi sahibkarlıq, əmtəə istehsalı, mübadilə
- ✓ xüsusi sahibkarlıq, iqtisadi azadlıq, azad rəqabət, təşəbbüskarlıq
- azadlıq, bərabərlik, iqtisadi ədalət
- pulun istifadəsi və alqı-satqısı
- ticarət, mübadilə, gəlir bölgüsü

178. Bazarın yaranma şərtlərinə nə aiddir:

- ictimai əmək bölgüsü
- xüsusi mülkiyyətə əsaslanan əmtəə istehsalçılarının iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
- mərkəzləşdirilmiş dövlətlərin yaranması
- ✓ ictimai əmək bölgüsü, pulun yaranması
- pulun yaranması

179. Azad bazar təsərrüfatının səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur:

- rəqabət iştirakçılarının qeyri-məhdud sayı
- iqtisadiyyatda hökumətin məhdud rolu
- ✓ bütün cavablar doğrudur
- bütün cavablar doğru deyil
- bazar informasiyasının azad əldə olunması

180. əmtəə istehsalını zəruri edən şərtlər:

- ictimai əmək bölgüsü

- istehsalçıların müstəqilliyi
- ✓ bütün cavablar doğrudur
- satıcılar arasında iqtisadi əlaqələr
- istehsalçıların iqtisadi cəhətdən tədris olunması

181. Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- pul aqreqlarının cəmini
- ✓ tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını
- tədavüldən çıxan pul kütləsini
- pulun sistemlərini
- pulun funksiyalarını

182. Hansı halda əmtəə tələblərə cavab verir və normal hesab olunur:

- ✓ gəlirin artması ilə istehlakçının istehlakı artır
- qiymətin aşağı düşməsi ilə həmin əmtəədən çox alınır
- qiymətin artması ilə istehlakçı aldığı əmtəənin miqdarını dəyişmir
- bütün cavablar doğru deyil
- əmtəə istehlakçısının sağlamlığına ziyan deyil

183. Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir:

- əmtəə istehsalı, əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur
- əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil
- əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur
- əmtəə istehsalı özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutmur
- ✓ əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur

184. Bazar infrastrukturunu anlayışının düzgün tərifini müəyyən edin:

- ✓ iqtisadiyyatın ümumi quruluşunda bazar sisteminə xidmət edən və onun fəaliyyəti üçün zəruri şərait yaradan tərkib hissədən ibarətdir
- silahlı qüvvələrin həyat fəaliyyətini təmin edən obyekt və tikililərin tərkib hissəsindən ibarətdir
- ölkənin maddi istehsalı ilə bilavasitə əlaqədar olan sahələrin məcmusudur
- iş qüvvəsinin təkrar istehsalı və ölkə əhalisinin həyat fəaliyyəti üçün normal şəraitin yaradılmasına xidmət edən sahədir
- sahibkarlıq fəaliyyətinin formalaşmasına xidmət edən sahədir

185. Broker:

- ✓ əmtəə, qiymətli kağızlar və valyuta birjasında vasitəçilik edən şəxsdir
- birja bülleteni və reklam informasiyalarını dərc etdirən şəxsdir
- qanunla sahibkarlıq fəaliyyəti hüququndan məhrum edilmiş fiziki şəxsdir
- yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanının nümayəndəsidir
- müstəqil hüquqi şəxsdir

186. Diler:

- ✓ fond birjasının üzvü olan ayrıca şəxs, firma başa düşülür
- yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanının nümayəndəsidir
- qanunla sahibkarlıq fəaliyyəti hüququndan məhrum edilmiş fiziki şəxsdir
- birja bülleteni və reklam informasiyalarını dərc etdirən şəxsdir
- müstəqil hüquqi şəxsdir

187. Milli pul vahidinin məzənnəsində baş verən dəyişikliklər harada qeydə alınır?

- fond birjalarında
- reklam kompaniyalarında
- banklarda
- ✓ valyuta birjalarında
- yarmarkalarda

188. Dünya ticarətində əmtəə birjalarının rolu nədən ibarətdir:

- əsas dünya əmtəə dövriyyəsinə təmin edir
- bütün cavablar doğrudur
- ✓ dünya ticarətinin müxtəlif bazarlarının vəziyyəti və inkişafı haqqında məlumat verir
- dünya iqtisadiyyatının daha səmərəli sahələrinə pul axınını təmin edir
- mühüm dünya əmtəələrinin müvazinət qiymətlərinin müəyyənləşdirir

189. Tələb əyrisi göstərir ki:

- qiymətlərin yüksəlməsi ilə istehlak artır
- gəlirlərin və istehlakın səviyyəsi sabit qalmır
- gəlirlərin və istehlakın səviyyəsi sabit qalır
- qiymətlərin yüksəlməsi ilə istehlak azalır
- ✓ alıcıların gəlirləri azalmaqla istehlak aşağı düşür

190. əgər inhisarçının son xərcləri müsbətdirsə, onda o, öz istehsalını başlayır orada, harada ki:

- ✓ tələbin elastikliyi birdən böyükdür
- bunların hamısı doğrudur
- tələbin elastikliyi sıfıra bərabərdir
- tələbin elastikliyi birdən kiçikdir
- tələbin elastikliyi vahidə bərabərdir

191. Aşağıdakılardan hansı bazarın funksiyasına aiddir:

- sistem əmələ gətirici
- ✓ bunların hamısı
- tənzimləyici
- bölüşdürücü
- vasitəçilik

192. Təklifin elastikliyi, bu:

•

$$E_d = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta P}{P}$$

✓

$$E_s = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta P}{P}$$

•

$$E_i = \frac{\Delta Q}{Q} : \frac{\Delta i}{i}$$

•

$$E_{xy} = \frac{\Delta Q_x}{Q_x} : \frac{\Delta P_y}{P_y}$$

- cavablar doğru deyil

193. əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- tələb təklifə bərabər olmalıdır
- qiymət istehsal xərcləri ilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır
- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmamalıdır

- ✓ tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır
- texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir

194. Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi necə yerdəyişməyə səbəb olur:

- təklif əyrisinin aşağı və sola
- təklif əyrisinin yuxarı və sola
- tələb əyrisinin yuxarı və sağa
- tələb əyrisinin aşağı və sağa
- ✓ təklif əyrisinin aşağı və sağa

195. Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- sahədaxili rəqabət
- təkmil rəqabət
- haqsız rəqabət
- sağlam rəqabət
- ✓ inhisarçı rəqabət

196. Rəqabətin tipləri:

- ✓ təkmil və qeyri-təkmil rəqabət
- azad bazar rəqabəti
- duapoliya
- inhisar rəqabət
- monopoliya

197. İstehsal inhisarı:

- istehsalın ən uğurlu şəraitinin təmin olunması
- daha uğurlu satış bazarını formalaşdırmaq
- istehsalçı müəssisələrin birliyi
- hamısı doğrudur
- ✓ müəyyən növ məhsul istehsalının az sayda istehsalçıların əlində cəmlənməsi

198. Antiinhisar qanunvericiliyi ilk növbədə istiqamətlənib:

- ✓ rəqabətlik şəraitinin yaradılmasına
- ÜDM artırılmasına
- mənfəətin tənzimlənməsinə
- vergilərin azaldılmasına
- tələbin artırılmasına

199. İnkişaf səviyyəsinə görə bazarda yarışma bölünür:

- ✓ azad və tənzimlənən yarışma
- qara bazara keçid
- tənzimlənməyən yarışma
- nəzarətdən kənar yarışma
- gizli yarışma

200. Bazarda alıcı və satıcılar arasında iki növ mübarizə mövcuddur:

- aşağı qiymətlər uğrunda mübarizə
- mülkiyyət uğrunda
- yüksək qiymətlər uğrunda
- ✓ rəqabət və inhisarçılıq uğrunda
- bir-birindən asılı olmamaq uğrunda

201. Hansı amil azad rəqabətin zəifləməsinə şərtləndirir?

- məhsulun miqdarının artması
- alıcıların sayının artması
- ✓ iqtisadiyyatda inhisarçılıq
- dövlətin iqtisadi siyasəti
- alıcıların davranışı

202. Inhisarçılığın güclənməsi iqtisadiyyatın inkişafına necə təsir göstərir?

- müsbət
- ✓ mənfi
- təsir etmir
- məhsul istehsalını artırır
- əmək məhsuldarlığını artırır

203. Dövlət hansı yolla inhisarların fəaliyyətinə mane olur?

- qiymətləri tənzimləməklə
- iqtisadiyyatın ərazi quruluşunu təkmilləşdirməklə
- iqtisadiyyatın sahə quruluşunu tənzimləməklə
- ✓ antiinhisar siyasəti həyata keçirməklə
- bazarı tənzimləməklə

204. Inhisarların yaranması səbəbləri hansılardır?

- sahibkarların gəlirlərinin artması
- ✓ kapitalın təmərküzləşməsi və mərkəzləşməsi
- alıcıların sayının artması
- iqtisadiyyatın inkişafı
- dövlətin iqtisadi siyasəti

205. İnhisar elə bazar strukturudur ki, orada:

- sahələrə giriş maneələri praktiki olaraq dəf edilməzdir
- bütün cavablar doğrudur
- məhsulun qiyməti üzərində nəzarət yoxdur
- ✓ öz aralarında rəqabət aparən istehsalçıların sayı da böyük deyil
- ancaq bir alıcı fəaliyyət göstərir

206. Yalan məlumat yayan, yaxud rəqibinin əmtəələrini təqlid edən-bu:

- sərbəst (mükəmməl) rəqabət
- bütün cavablar doğru deyil
- qiymətdən kənar rəqabət
- ✓ intizamsız rəqabət
- qeyri-mükəmməl rəqabət

207. əgər istehsal bazara nəzarət edən bir neçə firma arasında bölüşdürülsə, onda bazarın belə strukturu necə adlanır:

- xalis rəqabət
- monopoliya
- inhisar
- ✓ oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

208. Rəqabətin zəifləməsi nəyə gətirib çıxarır:

- resursların bölgüsünün qeyri-effektliyinə
- ✓ bunların hamısı doğrudur
- qeyri-siyasi stabilliyə

- qeyri-tarazlığın yaranmasına
- elmi-texniki tərəqqinin zəifləməsinə

209. Aparılma vasitəsinə görə rəqabətin üsulları:

- sahədaxili rəqabət
- ✓ qiymət və qeyri-qiymət rəqabəti
- sahələrarası rəqabət
- fərdi rəqabət
- yerli rəqabət

210. Göstərilənlərdən hansı təkmil rəqabətin şərtlərinə aid deyil?

- bazara sərbəst daxilolma
- çoxlu sayda satıcı və alıcılar
- ✓ istehsalın diversifikasiyası
- bazardan sərbəst çıxma
- istehlakın diversifikasiyası

211. İlk antiinhisar qanunu qəbul edilib:

- Almaniya
- İtaliya
- ✓ ABŞ-da
- Fransada
- İngiltərədə

212. Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- ✓ firma qiymət ayrı-seçkiliyi apara bilmir, yəni firmanın məhsulu bütün istehlakçılara eyni bir qiymətə satılır
- hər firmanın təklif etdiyi məhsul təklifin cüzi hissəsini təşkil etdiyindən bazar onun bütün məhsulunu cari bazar qiymətləri ilə qəbul etməyə hazırdır
- firmaların sahəyə heç nə ilə məhdudlaşmayan girişi və çıxışı mövcuddur
- sahə bazarında bir-birindən asılı olmayan çoxsaylı istehsalçı firmalar fəaliyyət göstərir və digər tərəfdən çoxsaylı istehlakçı mövcuddur
- sahə məhsulu differensiasiya olunmayıb

213. Oliqopolya şəraitində qiymət inhisar səviyyəsində müəyyən olunur. Bu fikir hansı iqtisadçılara aiddir?

- ✓ E.Çemberlin, P.Samuelson, R.Dorfman
- U.Cevons, K.Menger, L.Valras
- A.Smit, D.Rikardo, K.Marks
- P.Samuelson, C.Robinson, C.Helbreyt
- A.Marşal, C.M.Keyns

214. Rəqabət-bu:

- istehsalçıların ən yüksək mənfəət uğrunda mübarizəsi
- hər hansı bir sahədə yüksək nəticələrə nail olmaq uğrunda iqtisadi bəhsləşmə
- ✓ fəaliyyət göstərən iqtisadi subyektlərin davranışını təyin edən hüquqi və norma sistemi
- bazarın hərəkətləndirici qüvvəsi
- istehlakçıların ən ucuz qiymətə əmtələri almaq hüququnu qazanmaq üçün mübarizə

215. Eyni məhsulun müxtəlif satıcılara müxtəlif qiymətlərlə satışı, bu:

- sənaye-istehsal bəhsləşməsi
- bütün cavablar doğrudur
- elmi-texniki bəhsləşmə
- ✓ qiymət ayrı-seçkiliyi salınması (diskriminasiya)
- qeyri-qiymət ayrı- seçkiliyi

216. Oliqopoliya elə təsəvvür olunur ki:
- oliqopolistlər özləri bir-birilə danışığa girirlər
 - ✓ yuxarıda göstərilən modellərin davranışının hamısından istifadə edilə bilər
 - yuxarıda göstərilən modellərin davranışının hamısından istifadə oluna bilməz
 - oliqopolistlər öz rəqiblərinin davranışını irəlicədən, lakin çox da böyük olmayan iqtisadi cəmiyyətdə görsünlər
 - oliqopolistlər öz rəqiblərinin davranışını nəzərə almır və özünü mükəmməl rəqabətdə olduğu kimi aparır

217. Monopolist rəqabətli bazar modelinin təkmil rəqabətli modeldən fərqli cəhəti:

- bazarda çoxlu sayda firmaların iştirakı
- müxtəlif bazarlarda güclü rəqabətin olması
- başqa kapitalların axınına şəraitin olmaması
- tək bir məhsulun istehsal olunması
- ✓ firmanın məhsuluna tələb əyrisinin elastikliyinə olmaması

218. Aşağıda sadalanan indekslərdən hansı inhisar hakimiyyətin ölçüsüdür?

- ✓ Lerner
- Olin
- Laffer
- Cini
- Fişer

219. Oliqopoliya məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarında ilk dəfə kim işlətməmişdir:

- U.Cevons
- ✓ E.Çemberlin
- A.Marşal
- C.K.Helbreyt
- İ.Bentam

220. Hansı iqtisadçı alimlər kapitala istehsal vasitəsi kimi baxmışdır

- Marksist məktəb
- Neoklassik məktəb
- Monetar məktəb
- Avstriya məktəbi
- ✓ klassik iqtisadçılar

221. Firma haqqında ənənəvi nəzəriyyə:

- firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsi
- menecer nəzəriyyəsi
- son hədd xərcləri nəzəriyyəsi
- ✓ mənfəətin maksimumlaşdırılması
- son faydalılıq nəzəriyyəsi

222. Mühəsibat mənfəəti:

- ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ✓ ümumi gəlir – mövcud (xarici) xərclər
- mühəsibat mənfəəti – iqtisadi mənfəət
- gəlir həddi – xərc həddi
- ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri

223. Ümumi məsrəflər-bu:

- dəyişən məsrəflər
- sabit və dəyişən məsrəflər

- √ mühasibat məsrəfləri
- iqtisadi məsrəflər
- sabit məsrəflər

224. Dəyişən xərclərə aid olan amillər:

- elektrik enerjisi
- yanacaq
- heç biri doğru deyil
- hamısı doğrudur
- √ xammal

225. Sabit xərclər-bu:

- √ idarə işçilərinin əmək haqqında, mühafizəyə görə, avadanlığın amortizasiyasına sərf olunan itkilər, kredit faizinə görə
- bütün sadalananlar
- xammala, elektron enerjisinə, rentaya, kredit faizinə sərf olunan itkilər
- işçilərin əmək haqqına, avadanlığın aşınmasına, renta ödənişlərinə sərf olunan itkilər
- fəhlələrin əmək haqqına, mühafizəyə, avadanlıqlara və xammalın dəyərində sərf olunan itkilər

226. Investisiyaların dövriyyə sürətini əks etdirən xərc növləri hansılardır:

- orta xərclər
- son hədd xərcləri
- daxili və xarici xərclər
- √ sabit və dəyişən xərclər
- alternativ xərclər

227. Ümumi daxili məhsul hansı qiymətlərlə ölçülür?

- istehlakçı qiymətləri ilə
- istehsalçı və istehlakçı qiyməti ilə
- müqayisəli qiymətlər ilə
- istehsalçı qiymətləri ilə
- √ bazar qiymətləri ilə

228. İstehsal amillərindən birinin qiyməti dəyişdikdə istehsal xərclərində nə dəyişir?

- a və b doğrudur
- dəyişiklik baş vermir
- √ hökmən orta xərclər dəyişməlidir
- orta xərclər sabit qalır
- hökmən son hədd xərcləri dəyişməlidir

229. Firmanın strategiyası hansı tipə ayrılır?

- √ hücum və müdafiə
- hamısı doğrudur
- gözləmə, bazar, hücum
- risk və hücum
- hücum və gözləmə

230. Postindustrial iqtisadiyyatın inkişafında təyinedici amil nədir?

- √ intellektual kapital
- elmtutumlu məhsul
- materialtutumluluğun azalması
- istehsalın diversifikasiyası
- innovasiyalar

231. İqtisadiyyatın strukturunda firma hansı yeri tutur?

- yeganə mümkün struktur elementidir
- ən kiçik struktur elementidir
- ən böyük struktur elementidir
- ✓ biznes fəaliyyətinin əsas struktur elementidir
- struktur elementi deyil

232. Firma nədir?

- insanların birgə təsərrüfat fəaliyyəti üçün birləşməsidir
- aktiv fəaliyyətdə olan müəssisə
- gəlir əldə etmək üçün yaradılan təsərrüfatlar
- dövlətin təsis etdiyi müəssisədir
- ✓ bazar iqtisadiyyatında biznes fəaliyyətinin əsas strukturu həlqəsidir

233. Firmanın U.Baumol modelində hansı göstərici maksimumlaşdırılır?

- ✓ satışın həcmi
- kapitalın mərkəzləşdirilməsi
- mənfəət
- artım tempi
- firmanın təşkili səviyyəsinin dəyişilməsi

234. Baumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir?

- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- artımın maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- düzgün cavab yoxdur
- davranış nəzəriyyəsi
- ✓ menecerial firma nəzəriyyəsi

235. Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru hesab edilir:

- $aşkar məsrəflər + məxfi məsrəflər = mühasibat mənfəəti$
- heç biri doğru deyil
- $iqtisadi mənfəət çıxılsın mühasibat mənfəəti = aşkar məsrəflər$
- ✓ $mühasibat mənfəəti çıxılsın məxfi məsrəflər = iqtisadi mənfəət$
- $iqtisadi mənfəət çıxılsın məxfi məsrəflər = mühasibat mənfəəti$

236. Qısamüddətli dövrdə firmanın dəyişən məsrəflərinin artmasına səbəb olan amillər:

- bütün cavablar doğrudur
- firmanın avadanlıqlarının icarə ödənişlərinin artırılması
- ✓ xammala qiymətlərin artırılması
- yerli kreditlərin artırılması
- bank kreditlərinə tarif faizlərinin artırılması

237. Aşağıdakılardan hansı tələbin həcminə təsir göstərən qeyri-qiymət amillərinə aid deyildir:

- alıcıların zövqü və onun dəyişməsi
- ✓ ehtiyatlarla qiymətlərin səviyyəsi
- əhalinin pul gəlirlərinin artması
- bazarda alıcıların sayı
- qarşılıqlı əlaqədə olan əmtəələrə qiymətlərin səviyyəsi

238. Məhsul buraxılışının optimal həcmələrini hansı xərclər müəyyən edir?

- sabit xərclər
- dəyişən xərclər

- daxili xərclər
- xarici xərclər
- ✓ son hədd xərcləri

239. İstehsal funksiyası nə deməkdir?

- xalis milli məhsulun istehsalı amilləri
- ÜMM-un nominal həcmi
- ✓ əmək və kapital məsrəflərinin məhsulun həcminə təsiri
- inflyasiya və işsizliyin qarşılıqlı əlaqəsi
- ÜDM və milli gəlirin nominal həcmi

240. Milli gəlirdən şəxsi gəlirlərə keçərkən hansılar nəzərə alınmır?

- transfert ödəmələri
- dolaylı vergilər
- sosial sığorta ödəmələr
- ✓ fərdi vergilər
- müəssisələrdən tutulmuş vergilər

241. Mühasibat mənfəəti necə hesablanır?

- daxili xərclərlə xarici xərclərin cəmi
- heç biri doğru deyil
- xarici xərclərlə daxili xərclərin fərqi
- satışdan əldə olunmuş pulla daxili xərclərin fərqi
- ✓ satışdan əldə olunmuş pulla xarici xərclərin fərqi

242. Sabit xərclər nisbətən dəyişməyən xərclərdir?

- minimum əmək haqqına
- elmi-texniki tərəqqi
- ✓ istehsal olunan məhsulun miqdarına
- zaman
- texnologiyaya

243. İqtisadi mənfəət:

- gəlir həddi – xərc həddi
- mühasibat mənfəəti – iqtisadi mənfəət
- ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ümumi gəlir – mövcud xərclər
- ✓ ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri

244. Ümumi mənfəət:

- ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri
- gəlir həddi – xərc həddi
- ✓ ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- mühasibat mənfəəti – iqtisadi mənfəət
- ümumi gəlir – mövcud xərclər

245. Firma və ev təsərrüfatlarının qarşılıqlı əlaqəsi nəyin hesabına baş verir:

- ✓ bazarların
- təşkilin
- idarəetmənin
- planlaşmanın
- dövlətin

246. Aşağıda adları çəkilənlərdən hansı əlamət ancaq şirkətə xarakterikdir:

- müzdlü menecerlərin idarəçiliyə cəlb edilməsi
- firma mülkiyyətçiləri arasında mənfəətin bölünməsi
- bütün əlamətlər aiddir
- müzdlü əməyin istifadəsi
- ✓ dividendin ödənilməsi

247. Firmanın resurs məhdudluğu hansı modeldə öz əksini tapır?

- ✓ «istehsal imkanlarının həddi» modelində
- istehsal funksiyası modelində
- klassik sahibkarlıq modelində
- Uilyamson modelində
- Merris modelində

248. Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə geniş yayılmışdır?

- ABŞ-da
- Fransada
- İtaliyada
- ✓ Yaponiyada
- Almaniyada

249. $P > MC$ – bu şəraitdə istehsalı:

- istehsalı təmərküzləşdirmək
- düzgün cavab yoxdur
- ixtisar etmək
- ✓ istehsalı genişləndirmək
- istehsalı azaltmaq

250. Aşağıdakılardan hansı I.Fişerin mübadilə düsturudur?

- $M \times V = P \times V$
- heç biri doğru deyil
- $M \times P = V \times Q$
- ✓ $M \times V = P \times Q$
- $M \times Q = P \times V$

251. Firmanın xüsusi vasitələrini ayırd edin:

- ✓ mənfəət hesabına yaranan əmanətlər, aşınmalar üçün təyin olunan pullar, səhmlərin və istiqrazların satışından daxil olan kapital
- səhmlərin və istiqrazların satışından daxil olan kapital
- bank və kommersioniya kreditləri
- aşınmalar üçün təyin olunan pullar
- mənfəət hesabına yaranan əmanətlər

252. Mənfəət normasını bərabər paylarla artırırdıqda, istehsal xərcləri dəyişmədikdə mənfəətin kütləsi necə dəyişir?

- dəyişmir
- bərabər paylarla azalır
- ✓ bərabər paylarla artır
- azalır
- qeyri-bərabər sürətlə dəyişir

253. Mənfəətin kütləsi dəyişməz qalsa, istehsal xərcləri azalsa, mənfəət norması necə dəyişər?

- dəyişməmişdir
- ✓ qalxmışdır

- bərabər paylarla azalmışdır
- az miqdarda dəyişmişdir
- aşağı düşmüşdür

254. Gəlir effekti göstərir ki:

- gəlir effekti istehsalçıların gəlirlərinin çoxalmasını göstərir
- gəlir effekti yoxsulluğun azalmasını göstərir
- ✓ qiymətlərin aşağı düşməsi ilə istehlakçıların nisbi varlanması baş verir
- gəlir effekti istehlakçıların varlanmasını göstərir
- gəlir effekti qiymətlərin aşağı düşməsinə göstərir

255. Uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər dəyişilməz qalır?

- ✓ uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər dəyişilməz qalır
- minimum əmək haqqı yüksəldikdə sabit xərclər dəyişilməz qalır
- texnologiya dəyişilməz qaldıqda sabit xərclər dəyişilməz qalır
- uzunmüddətli dövrdə işçilərin sayı dəyişilməz qaldıqda sabit xərclər dəyişilməz qalır
- qısamüddətli dövrdə sabit xərclər dəyişilməz qalır

256. Transaksion xərclər – mübadilə sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsilə əlaqədar xərclərdir?

- ✓ bu xərclər mübadilə sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- bu xərclər sərəncam vermək sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- bu xərclər istifadə etmək sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- bu xərclər istehlak sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir
- bu xərclər istehsal sahəsində mülkiyyət hüququnun ötrülməsidir

257. Xalis iqtisadi mənfəət:

- gəlir həddi – xərc həddi
- mühasibat mənfəəti – istehsalın qeyri-mövcud (daxili) xərcləri
- ümumi gəlir – istehsal xərcləri
- ✓ ümumi gəlir – mövcud xərclər
- ümumi gəlir – bütün resursların iqtisadi xərcləri

258. Firma sahibliyini saxlayır, əgər:

- ✓ tələb əyrisindən irəli gələn qiyməti qoyursa
- tələb əyrisindən irəli gələn qiyməti qormursa
- qiyməti həddi məsrəflər səviyyəsində təyin edirsə
- bazarda liderin qoyduğu qiymət ardınca hərəkət edirsə
- qiyməti orta dəyişən məsrəflərin səviyyəsində təyin edirsə

259. İstehsalçının (firmanın) tarazlığı qanunla müəyyən edilir:

- ✓ istehsalın ölçülüb-biçilən həddi məhsuldar amillərin bərabərliyi
- istehsal amilləri xərclərinin minimumlaşdırılması
- tələb və təklifin bərabərliyi
- bütün sadalananlar doğrudur
- istehsalın maksimumlaşdırılması

260. Müəssisə əsas məqsəd olaraq mənfəətin artırılması və biznesin genişləndirilməsi fəaliyyətini özündə saxlayır. Bu hal aşağıda göstərilənlərin hansı üçün xarakterikdir:

- ✓ hamısı üçün
- satışla məşğul olan müəssisələr üçün
- heç bir müəssisə üçün
- ancaq iri müəssisə üçün
- ancaq xırda bizneslə məşğul olan müəssisə üçün

261. Aşağıdakı göstərilənlərin hansı doğru deyil? Fyuçers-bu:
- müəyyən müqavilə bağlanmış vaxta əmtəələrin göndərilməsi
 - müqavilə bağlanan vaxtı qiymətlər üzrə təyin olunmuş vaxta əmtəələrin ödənilmə və göndərilmə müqaviləsi
 - bunların hamısı doğrudur
 - müəyyən tarixə sazişlərin bağlanması vaxtı əmtəənin göndərilməsi haqqında müqavilə
- ✓ müqavilənin yerinə yetirilməsi vaxtı qiymətlər üzrə müəyyən tarixə əmtəələrin göndərilməsi və ödənilməsi haqqında müqavilə
262. Firma nəzəriyyəsi hansı prinsiplərə əsaslanır?
- uzunmüddətli dövrdə maksimal gəlir əldə etmək
 - heç biri düz deyil
 - bütün cavablar düzgündür
 - qısamüddətli dövrdə maksimal gəlir əldə etmə
- ✓ həm qısa, həm uzun müddətli dövrdə maksimal gəlir əldə etmək
263. İqtisadi nəzəriyyədə formalaşmış firma haqqında konsepsiyalar:
- neoklassik, institusional, bixeviorist, təkamül
 - mərkəzləşmə indeksi
 - Herfindal-Xrişman indeksi
 - iqtisadi artım, mənfəətin maksimumlaşması
 - sahibkar, kapitalist, dövlət, direktor
264. Bütün gəlirlərin mənbəyinin, o cümlədən torpaq rentasının da izafi dəyər olduğunu söyləyən iqtisadi nəzəriyyə:
- marjinal
 - monetarist
 - keynsçi
- ✓ marksizm
- merkantilizm
265. Mütləq rentanın mövcudluğunun səbəbi:
- keyfiyyətli torpaqların məhdudluğu
 - keyfiyyətsiz torpaqların çoxluğu
 - dövlət torpaqlarının məhdudluğu
- ✓ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətin inhisarçılığı
- keyfiyyətli torpağa olan tələb
266. Torpağın təbii keyfiyyətində olan fərqə müvafiq formalaşan renta:
- differensial renta II
 - təbii renta
- ✓ differensial renta I
- mütləq renta
 - inhisar renta
267. Faiz gətirən pul kapitalı:
- sənaye kapitalı
 - bunların heç biri
 - əmtəə kapitalı
 - ticarət kapitalı
- ✓ borc kapitalı
268. Kapital bazarının subyektlərinə aiddir:
- bütün cavablar doğrudur

- şirkətlər və xüsusi firmalar
- dövlət
- birjalar
- banklar və onların müştəriləri

269. Qeyri-mükəmməl rəqabət bazarında aşağıdakı amillərin təsiri var:

- işçilərin ixtisası
- əməyin qiyməti
- inhisarlar
- həmkarlar ittifaqı
- ✓ bütün cavablar doğrudur

270. Qısa müddət ərzində istehsalda məhsul hasilatını ani olaraq çoxaltmaq tələb olunur. Bu halda işçilərin əmək haqqını ödəmək üçün hansı forma məqsədəuyğundur:

- əmək haqqının günəməzd üsulu ilə
- ✓ əmək haqqının işməzd üsulu ilə
- əmək haqqının vaxtamuzd üsulu ilə
- realizə olunmuş məhsul məbləğinin faizi ilə
- mənfəətdən faiz ilə

271. Aşağıda göstərilənlərdən hansı əmək birjasının fəaliyyətini xarakterizə edir:

- peşəkarlıq səmtini bilən və iş axtaranların işə düzəldilməsi
- işsizliyə görə yardımın ödənilməsi
- ✓ işsizlərin qeydiyyatı
- boş iş yerlərin qeydiyyatı
- investisiyanın genişləndirilməsi vasitəsi ilə iş yerlərinin yaradılması

272. Torpağın gətirdiyi gəlir necə adlanır?

- faiz
- əmək haqqı
- ✓ renta
- dividend
- mənfəət

273. Mülkiyyətçinin istifadə olan pis torpaq sahələrindən və yataqlarından əldə etdiyi gəlir:

- ✓ mütləq renta
- təbii renta
- dağ-mədən rentası
- inhisar rentası
- differensial renta

274. Torpağa olan tələb əyrisi:

- müsbət əyridir
- üfüqi istiqamətlidir
- müvazinətlidir
- ✓ mənfi əyridir
- horizontal şəkildədir

275. Differensial renta kimə aiddir?

- yeraltı müəssisələrə
- torpağı icarəyə götürənə
- dövlətə
- ✓ torpaq mülkiyyətçisinə

- torpağı satmayana

276. Kənd təsərrüfatında gəlirin bölgüsü və təkrar istehsalını təhlil edən ilkin iqtisadi məktəb:

- √ fiziokrat
- merkantilizm
- marjinalizm
- marksizm
- neoklassik

277. Kənd təsərrüfatında əsas istehsal vasitəsi və istehsal amili:

- √ torpaq
- idarəçilik qabiliyyəti
- fermer
- iş qüvvəsi
- kənd təsərrüfatı texnologiyası

278. Kapitalın hərəkəti nədən başlayır?

- √ pulun investisiya edilməsindən
- istehsal vasitələri yığımindan
- sahibkarlıq təşəbbüsünün göstərilməsindən
- mizdlu işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi
- əmtəə yığımindan

279. Torpaq rentasını kim ödəyir?

- √ torpaq mülkiyyətçisinə-icarədar
- hamısı
- torpaq mülkiyyətçisinə-idarəedici
- torpaq mülkiyyətçisinə-mizdlu fəhlə
- torpaq mülkiyyətçisinə-dövlət

280. Torpağa əlavə kapital qoyuluşunun formalaşdırdığı renta:

- differensial renta I
- hamısı
- √ differensial renta II
- inhisar rentası
- mütləq renta

281. Amortizasiya ayırmalarının məbləğinin əmək vəsaitlərinin dəyərində faizlə nisbəti:

- əsas kapitalın dəyər kütləsi
- faiz norması
- amortizasiya norması
- amortizasiya ayırmaları norması
- √ dövriyyə kapitalının dəyəri

282. Kapitalı öz-özünə artan dəyər kimi izah edən iqtisadçı kim olmuşdur?

- A.Smit
- D.Rikardo
- F.Kene
- √ K.Marks
- J.B.Sey

283. Kapitalın ilk yığılı-bu elə prosesdir ki:

- əməyin sərbəstləşməsi və müzdlü fəhlələrin yaradılması
- bütün cavablar doğru deyil
- ✓ bütün cavablar doğrudur
- istehsal vasitələrinin və pulların kapitala çevrilməsi
- torpağın sərbəstləşməsi

284. Mütləq torpaq rentasının mövcudluğuna səbəb nədir:

- torpağın məhdudluğu
- torpaq təklifinin qeyri-elastikliyi
- ✓ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətçiliyin inhisarlığı
- bir təsərrüfat obyektini kimi torpağa inhisarçılıq
- torpağın müxtəlif keyfiyyətdə olması

285. F.Kene fermerləri cəmiyyətin hansı sinfinə aid edirdi?

- mülkiyyətçi sinfə
- sahibkarlara
- sənətkarlığa
- ✓ məhsuldar sinfə
- qeyri-məhsuldar, səmərəsiz sinfə

286. Digər resursların nisbətən daha yüksək məhsuldarlıqla səciyyələnən resursun istifadəsi nəticəsində əldə edilən gəlir:

- ✓ differensial renta
- təbii renta
- dağ-mədən rentası
- mütləq renta
- inhisar rentası

287. İqtisadi rentanın ölçüsü əmək təklifinin:

- bütün cavablar düzdür
- qeyri-elastiklikdən asılıdır
- ✓ elastikliyindən asılıdır
- fərdi əmək tələbindən asılıdır
- fərdi əmək təklifindən asılıdır

288. əmək, kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən ümumi əlamət hansıdır?

- istehsal funksiyası
- ✓ istehsal amili
- istehsal vasitəsi
- milli sərvət
- hamısı düzdür

289. Fermerlərin gəlirləri bir qayda olaraq qeyri-kənd təsərrüfatı məhsulu istehsalçıların gəlirlərindən aşağıdır, çünki:

- ✓ texniki tərəqqi məhsuldarlığın xeyli artmasına səbəb olur
- kənd təsərrüfatı məhsuluna tələb gəlirə görə elastikdir
- heç biri düz deyil
- kənd təsərrüfatı məhsulu tez xarab olur
- kənd təsərrüfatı məhsuluna tələb qiymətə görə elastikdir

290. Torpaq sahələrinin qiymətinin müəyyən edilməsi üçün hansı amillərdən istifadə olunur?

- torpağın münbitliyi
- aqrotexniki tədbirlər
- əkinçiliyin inkişaf səviyyəsi
- faydalı qazıntıların mövcudluğu

✓ illik rentanın məbləği və faiz norması

291. əgər dövlət torpaq vergisini qaldırırsa:

- ✓ torpaq mülkiyyətçisinin gəliri azalar
- heç biri düz deyil
 - torpağa olan tələb sabit qalar
 - torpağın qiyməti artar
 - torpağın icarəsinə olan tələb azalar

292. Torpaq və onun təki, bitki və heyvanat aləmi, meşə və su resursu, hava baseyni və iqlim bu:

- ✓ təbii resurs
- istehlak olunmuş resurslar
 - tükənməz resurslar
 - istehsal olunmuş resurslar
 - iqtisadi resurs

293. İqtisadi nəzəriyyə elmi rentanın hansı növlərini tədqiq edir:

- mütləq renta, sənaye rentası, differensial renta
- mütləq renta, sənaye rentası, inhisar rentası
- ✓ inhisar rentası, mütləq renta və differensial rentanı
- sənaye rentası, differensial renta I və inhisar rentası
- sənaye rentası, differensial renta II və inhisar rentası

294. Kapitalın dövrəni:

- birdəfəlik əməliyyat kimi nəzərdən keçirilən hərəkətinə
- bunların hamısına
- kapitalın məhsuldar forma alan hərəkətinə
- ✓ kapitalın üç mərhələni əhatə edən və əvvəlki mərhələyə qayıdan hərəkətinə
- kapitalın fasiləsiz təkrar və bərpa olunan hərəkətinə

295. Aşağıdakı fondlardan hansı bilavasitə borc kapitalının mənbəyi kimi çıxış edə bilməz?

- yığım fondu
- xammal tədarükü fondu
- əmək haqqı fondu
- ✓ istehsal fondları
- amortizasiya fondu

296. Kapitalın dövriyyə vaxtı:

- ✓ istehsal vaxtı ilə tədavül vaxtının cəmidir
- amortizasiya fondundan istifadə dövrüdür
 - əsas kapitalın fiziki aşınması müddətidir
 - kapitalın dövriyyəsidir
 - kapitalın dövrənidir

297. F.Kenenin fikrincə Xalis məhsul harada yaranır?

- ticarətdə
- sənətkarlıqda
- ✓ kənd təsərrüfatında
- sənayedə
- tədavüldə

298. Aşağıdakılardan hansı torpaq vergisidir?

- cizyə
- xüms
- zəkat
- ✓ xərac
- fitrə

299. Mütləq torpaq rentasının həcmi müəyyən edin:

- qiymətlə istehsal xərcləri arasındakı fərq
- heç biri
- məcmu mənfəətlə dəyişən xərclər arasındakı fərq
- qiymətlə məhdud torpaqların qiyməti arasındakı fərq
- ✓ məcmu gəlirlə istehsal qiyməti arasındakı fərq

300. Başqa şərtlər eyni qalmaqla torpağın qiymətini nə yüksəldər?

- ✓ faiz dərəcəsi azalarsa, illik renta artarsa
- faiz dərəcəsi artarsa
- faiz dərəcəsi azalarsa
- illik renta artarsa
- cavablardan heç biri düz deyil

301. Kapital - yeni əmtəələrin istehsalı üçün iqtisadiyyatın yaratdığı uzun müddət istifadə olunan nemətlərdən ibarətdir:

- A.Smit və D.Rikardo
- D.Bedd və S.Fişer
- F.Xayek, M.Alle
- ✓ P.Samuelson və U.Nordhauz
- U.Baumol və A.Bilinder

302. əmək bazarında müəssisə inhisarçısıdır. Həmin müəssisədə işləyənlərin sayı eyni inhisarçı olmayan müəssisəyə nisbətən:

- müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmindən asılı olacaq
- müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmindən asılı olmayacaq
- çoxdur
- ✓ azdır
- eyni sayda olacaq

303. Kapital bazarının təsnifatı hansı kriteriyalara əsaslanır:

- ✓ bütün cavablar doğrudur
- bütün cavablar səhvdir
- bazarda alınıb-satılan qiymətli kağız növlərinə görə
- kapital bazarlarının fəaliyyət formaları və müəyyən bir bazar yerinin olub-olmamasına görə
- bazarda dövriyyə edən qiymətli kağızların bazara ilk dəfə təklif olunub- olunmamasına görə

304. Bütün inkişaf etmiş ölkələrdə işçilər xeyli məbləğdə vəsait alırlar, cəmiyyət bu xərci edir, ona görə ki:

- varlı ölkədə insanların aclıqdan ölməyə yol vermək olmaz
- fəhlə sinfi daimi öz hüquqları üçün mübarizə aparır
- cəmiyyət əhalinin müxtəlif qruplarının gəlirlərində iri fərq olmasına yol verə bilməz
- ✓ daimi işsizlər ordusunun olması müasir normal istehsal üçün zəruridir
- hamısı doğrudur

305. Nə üçün şirkətlərin rəhbərləri öz işçilərinin əmək haqqının artırılmasına, hətta həmkarlar ittifaqının tələbləri olsa belə həvəs etmirlər, lakin işsizlərə, yetimlərə könüllü surətdə kömək edirlər:

- onlar cəmiyyətdə xoş rəy yaradırlar
- onlar inanırlar ki, işçilərə heç nə olan deyil, yetimlərə isə rəhm etmək lazımdır
- hamısı doğrudur

- onlarda bir qayda olaraq acgözlük çox, rəhmlik isə nadir hallarda yada düşür
- ✓ onlar hesab edirlər ki, belə əlverişlidir

306. əgər diferensial rentanın həcmi mütləq rentanın həcmindən aşağı olarsa, onda torpaq sahibi:

- torpaq ərazisi genişləndirilir
- torpaq dincə qoyulur
- ✓ torpaqdan istifadə etməyi dayandırır
- torpağa investisiya cəlb etməyə çalışır
- torpağa kapital qoyuluşu artırılır

307. Rentanın hansı növü torpağın təbii keyfiyyətində müxtəlifliklərlə əlaqədardır:

- mütləq renta
- rentanın bütün növləri
- differensial renta I və II
- differensial renta II
- ✓ differensial renta I

308. Diferensial rentanın miqdarı nəyə bərabərdir:

- istehsal məsrəfləri ilə qiymət fərqi
- ümumi və iqtisadi mənfəət arasındakı fərq
- ümumi və orta mənfəət arasındakı fərq
- ✓ istehsalın ictimai və fərdi məqsədlərin arasındakı fərq
- son məsrəflərlə qiymət arasındakı fərq

309. Renta ilə icarə arasındakı fərq nədən ibarətdir:

- icarə ödənişi rentadan başqa tikinti və qurğular şəklində kapitalın istifadəsi üçün ümumi məbləği özünə aid edir
- bütün cavablar doğru deyil
- fərq yoxdur
- bu differensial və mütləq rentanın cəmidir
- ✓ bu həmin sahəyə qoyulmuş kapitalın istifadəsi üçün ödənişdir

310. Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır:

- torpağın mövcud təklifindən
- ✓ bütün adları çəkilən amillərdən
- rentanın ölçüsündən
- ssuda faizinin tarifindən
- torpağa olan tələbdən

311. Qısamüddətli dövrdə torpağa təklif:

- qismən elastikdir
- qismən qeyri-elastikdir
- tam elastikdir
- heç biri düz deyil
- ✓ tam qeyri-elastikdir

312. Diferensial rentanın həcmi:

- ✓ istehsalın ictimai və fərdi dəyərləri arasındakı fərq
- heç biri düz deyil
- istehsal xərcləri ilə orta xərclər arasındakı fərq
- son hədd xərcləri ilə istehsal xərcləri arasındakı fərq
- son hədd xərcləri ilə qiymət arasındakı fərq

313. Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- √ torpağa tələb və təklif, rentanın həcmi, borc kapitalının faizi
- torpaq üzərində inhisar, borc faizinin, faiz dərəcəsinin səviyyəsi
- borc kapitalının faizi, torpağın keyfiyyəti
- torpağın keyfiyyəti, bank faizi, rentanın həcmi
- torpaqda olan tələb və təklif, bank ssudasının faizi

314. Kapitalın dövriyyə sürəti:

- əsas kapitalın bir ildəki dövrlərinin sayıdır
- bunların hamısıdır
- avans edilmiş kapitalın bir ildəki dövriyyələrinin sayıdır
- √ kapitalın bir dövrünə sərf olunan vaxtın miqdarıdır
- dövriyyə vəsaitlərinin bir ildəki dövrlərinin sayıdır

315. əhali gəlirləri:

- √ milli gəlirin pul, məhsul və xidmətlər şəklində ev təsərrüfatlarının sərəncamına keçən hissəsidir
- natural gəlirlərdən ibarətdir
- nominal və real gəlirlərdən ibarətdir
- pul gəlirlərindən ibarətdir
- əmək haqqından ibarətdir

316. ÜDM-i müəyyən edərkən aşağıdakılardan hansılar nəzərə alınır?

- √ işlənmiş malların alqı-satqısı
- hes biri aid deyil
- əlavə olunmuş dəyər
- transfer ödəmələri
- yuxarıda göstərilənlərdən hamısı

317. Milli sərvətin yeniləşməsinin və artırılmasının əsas mənbəyi:

- milli gəlirdir
- ixracdır
- idxaldır
- √ ictimai məhsuldur
- daxili məhsuldur

318. Nəticə göstəricilərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunan əsas göstərici:

- milli gəlir
- √ milli sərvət
- ümumi daxili məhsul
- xalis milli məhsul
- ümumi məhsul

319. Xərclər üzrə ÜMM hesablandıqda, aşağıdakı növ xərclər cəmlənir

- daxili investisiya xərcləri, büdcə xərcləri, şəxsi istehlak xərcləri
- şəxsi istehlak xərcləri, əmtəə və xidmətlərin dövlət alışı və xarici investisiyalar
- √ şəxsi istehlak xərcləri, ümumi xüsusi daxili investisiyalar və əmtəə və xidmətlərin dövlət alışı
- dövlətin büdcə xərcləri, müəssisənin xərcləri
- transfert xərcləri, şəxsi istehlak xərcləri, büdcə xərcləri

320. Mövcud ilin məhsul istehsalından əldə edilən pul gəliri bərabərdir:

- daxili investisiya xərclərinin həcminə
- xarici investisiya xərclərinin həcminə
- həm daxili, həm də xarici investisiyaların həcminə

- ✓ mövcud ildə istehsal xərclərinin həcminə
- keçən ilin istehsal xərclərinin həcminə

321. İlk xərclər – buraxılış cədvəli kim tərəfindən və hansı ölkə üçün tərtib olunub:

- ✓ V. Leontyev tərəfindən 1936-cı ildə ABŞ üçün
- V.Kossov tərəfindən 1945-ci ildə Rusiya üçün
- Rendratev tərəfindən 1940-cı ildə Rusiya üçün
- V.Nemçin tərəfindən 1944-cü ildə Almaniya üçün
- V.Belkin tərəfindən 1945-ci ildə Estoniya üçün

322. Milli gəlirin istehlaka getməyən hissəsi:

- ümumi gəlir
- məcmu tələb
- ümumi xərclər
- ✓ ümumi yığım (əmanət)
- ümumi daxili məhsul

323. Makroiqtisadi səviyyədə istehsal və istehlak xarakterli məhsul və xidmətlər istehsalının daim təkrarlanması prosesi:

- geniş təkrar istehsal
- cavablar düz deyil
- fərdi təkrar istehsal
- sadə təkrar istehsal
- ✓ ictimai təkrar istehsal

324. İctimai təkrar istehsalın formaları:

- konyukturalı sadə və geniş təkrar istehsal
- tənəzzüllü sadə və geniş təkrar istehsal
- sadə və geniş təkrar istehsal
- ✓ sadə, geniş, konyukturalı və tənəzzüllü geniş təkrar istehsal
- tənəzzüllü və konyukturalı təkrar istehsal

325. Hər bir ölkənin milli sərhədləri çərçivəsində təşəkkül tapmış iqtisadiyyat:

- mikroiqtisadiyyat
- mezoiqtisadiyyat
- qapalı iqtisadiyyat
- ✓ milli iqtisadiyyat
- açıq iqtisadiyyat

326. Milli iqtisadiyyatın iqtisadi modelləri:

- ✓ liberal milli iqtisadiyyat, dövlət tərəfindən tənzimlənən milli iqtisadiyyat və qarışıq iqtisadi modellər
- inzibati, qarışıq və ənənəvi model
- ənənəvi və dövlət tənzimlənməsi modeli
- inzibati-amirlik modeli, liberal və qarışıq model
- heç biri düz deyil

327. Müasir makroiqtisadi nəzəriyyənin banisi:

- ✓ C.Keyns
- A.Marşal
- V.V.Kosova
- L.Valras
- N.D.Kondratyev

328. Müasir makroiqtisadi modelləşdirmənin marjinal nümayəndəsi kim idi?

- V.Pareto
- A.Marşall
- U.Cevons
- √ L.Valras
- C.B.Klark

329. ÜDM-i necə ölçmək olar?

- gəlirlərə və istehlaka görə
- hamısı düzdür
- istehsala və istehlaka görə
- √ gəlirlərə və xərclərə görə
- xərclərə və istehsala görə

330. Məcmu tələb nə deməkdir?

- bütün ev təsərrüfatlarının tələbi
- bütün cavablar düzgündür
- düzgün cavab yoxdur
- √ ev təsərrüfatlarının və dövlətin cəm tələbi
- planlaşdırılan xərclərin cəmi

331. İctimai təkrar istehsalın tipləri:

- √ ekstensiv, intensiv, qarışıq
- qarışıq, geniş, ekstensiv
- sadə və təkrar
- geniş, sadə, intensiv
- ekstensiv, geniş, sadə

332. Milli iqtisadiyyatın iqtisadi və siyasi müstəqillik səviyyəsinə görə formaları:

- sənaye yönümlü və aqrar yönümlü milli iqtisadiyyat
- qapalı və asılı milli iqtisadiyyat
- √ asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat
- açıq və qapalı milli iqtisadiyyat
- zəif inkişaf etmiş və inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat

333. Makroiqtisadi səviyyədə infrastrukturun formaları:

- sosial infrastruktur
- istehsal infrastruktur
- √ istehsal və sosial infrastruktur
- yarmarka və əmtəə bazarı
- iqtisadi infrastruktur

334. Təkrar istehsal nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- U.Petti
- A.Smit
- √ F.Kene
- F.Akvinski
- K.Marks

335. Aşağıdakı göstəricilərdən hansılar makroiqtisadiyyata aiddir?

- √ son bir ildə ölkədə inflyasiyanın səviyyəsi 2% təşkil etmişdir
- keçən tədris ilində ADİU-ya 1500 nəfər tələbə qəbul olunub
- rentabellik səviyyəsinin yüksəlməsi

- bu il Bakı şəhərinin Yasamal rayonunda 500 yeni iş yeri açılıb
- 2001-ci ildə AR Dövlət neft şirkəti tərəfindən 8 mln. ton xam neft istehsal olunub

336. Hər bir ölkənin milli sərhədləri çərçivəsində təşəkkül tapmış iqtisadiyyat:

- açıq iqtisadiyyat
- mikroiqtisadiyyat
- mezoiqtisadiyyat
- qapalı iqtisadiyyat
- ✓ milli iqtisadiyyat

337. Azərbaycanda neçənci ildən ÜDM və ÜMM hesablanmasına keçilmişdir?

- ✓ 1988
- 2000
- 1986
- 1989
- 1987

338. Makroiqtisadi subyektlərin müəyyənləşdirilməsinin əsas kriteriyası spesifik roldur ki, onlardan hər biri iqtisadi fəaliyyətin təşkilində öz rolunu yerinə yetirir. Bu subyektlərə aiddir:

- xarici, ev təsərrüfatı, dövlət sektoru
- xarici, sahibkar və aksioner sektor
- ✓ xarici sektor, sahibkarlıq, dövlət və ev təsərrüfatı sektoru
- ev təsərrüfatı, firma və dövlət sektoru
- xarici, dövlət, aksioner və sahibkarlıq sektoru

339. Milli gəlirdən şəxsi gəlirlərə keçərkən hansılar nəzərə alınmır?

- sosial sığorta ödəmələr
- dolaylı vergilər
- transfert ödəmələri
- müəssisələrdən tutulmuş vergilər
- ✓ fərdi vergilər

340. Qərb iqtisadi ədəbiyyatında ÜMM strukturu elementlərindən biri səhvdir:

- əlavə xərclər
- sahibkarların gəliri
- ✓ əhali xərcləri
- amillər üzrə xərclər
- istifadə olunan xərclər

341. İctimai istehsalın daim təkrarlanan əlaqə və axın formasında yenidən bərpası və təkrarlanması:

- ✓ ictimai təkrar istehsal
- geniş təkrar istehsal
- sadə təkrar istehsal
- fərdi təkrar istehsal
- intensiv təkrar istehsal

342. İqtisadi inkişaf səviyyəsinə görə milli iqtisadiyyat:

- asılı və inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- zəif və yarıməsli inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- asılı, inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- asılı və zəif inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat
- ✓ zəif inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan milli iqtisadiyyat

343. Mövcud bazar qiymətləri ilə hesablanan ÜMM (ümumi milli məhsul) necə adlanır:

- qiymət indeksi
- xalis milli məhsul
- real ÜMM
- ✓ nominal ÜMM
- ÜMM deflyatoru

344. əgər potensial və faktiki ÜDM bir-bilərinə bərabərdirlərsə, bu halda iqtisadiyyatda:

- ✓ tsiklik işsizlik yoxdur
- hamısı düzdür
- struktur işsizlər var
- friksion işsizlər var
- işsizliyin təbii səviyyəsi mövcuddur

345. Milli hesablar sistemində (MHC) mülkiyyətdən gəlirlər kateqoriyasına aid edilir:

- ✓ qeyri-korporativ sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
- xirda sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
- korporativlərin mənfəəti
- xüsusi sahibkarlıq sektorunun mənfəəti
- kooperativ sahibkarlıq sektorunun mənfəəti

346. İnvestisiya həcmi ilə ÜDM-in tempinin dəyişməsi arasında nisbət:

- gəlirin ümumi səviyyəsi
- investisiya riski
- multiplikator
- qiymət indeksi
- ✓ akselerator

347. İl ərzində istehsal edilmiş məhsulun dəyərinin həmin fondların orta illik dəyərinə olan nisbəti:

- ✓ fondverimi
- fond qalığı
- amortizasiya
- fond tutumu
- amortizasiya norması

348. Məcmu təklif nəyin dəyəridir?

- ümumi daxili məhsulun
- hamısı düzdür
- ✓ satışa təqdim edilən bütün son məhsul və xidmətlərin
- düzgün cavab yoxdur
- ümumi ictimai məhsulun

349. Aşağıdakılardan hansılar ÜDM-in xərclərə görə hesablanmasında nəzərə alınmır?

- investisiya xərcləri
- hamısı düzdür
- ✓ amortizasiya
- dövlət xərcləri
- dividendlər

350. Cəmiyyətin iqtisadi-sosial rifah halını əks etdirən təkrar istehsal:

- sadə geniş təkrar istehsal
- ✓ fərdi və ictimai təkrar istehsal

- geniş və konyukturlu təkrar istehsal
- tənəzzüllü təkrar istehsal
- konyukturlu təkrar istehsal

351. İctimai təkrar istehsalın nəticəsi:

- məcmu məhsul
- istehsal olunmuş məhsulun dəyərcə ifadəsi
- ✓ istehsalın milli həcmi
- məcmu ictimai məhsul
- məcmu gəlir

352. Makroiqtisadi bazarları müəyyənlədirin:

- ✓ əmtəə və xidmətlər, maliyyə, iqtisadi resurslar və valyuta bazarı
- tələb, təklif, valyuta və xidmətlər bazarı
- tələb və təklif, istehsal vasitələri, xidmətlər və valyuta bazarı
- qiymətli kağızlar, istehlak malları və xidmətlər bazarı
- istehlak malları, istehsal vasitələri, xidmətlər və maliyyə bazarı

353. ÜMM-un hesablanması metodları:

- gəlirlərin məcmusuna görə
- milli gəlirə və xalis milli məhsula görə
- xərclərə və milli gəlirə görə
- ✓ istehsala görə, xərclərin və gəlirlərin məcmusuna görə
- istehsalın səviyyəsi və xalis milli məhsula görə

354. Bütün iqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin ümumiləşmiş nəticəsinin predmeti hansı yanaşma üsulu vasitəsilə öyrənilir?

- mezoiktisadi
- ✓ makroiqtisadi
- mikroiktisadi
- dünya iqtisadiyyatı
- meqoiktisadi

355. Milli gəlirdən xalis gəlirə keçərkən nə nəzərə alınmır?

- sosial sığorta ödəmələr
- ✓ fərdi vergilər
- müəssisələrdən tutulan vergi
- nəqliyyat ödəmələri
- dolaylı vergilər

356. əgər Azərbaycanın vətəndaşı Türkiyənin özəl müəssisələrinin birində çalışırsa onun əldə etdiyi gəlir aid edilir:

- ✓ Azərbaycanın ÜMM-na və Türkiyənin ÜDM-na
- Azərbaycanın ÜMM-na və ÜDM-na
- Azərbaycanın və Türkiyənin ÜMM-na
- həm Azərbaycanın və Türkiyənin ÜDİ-na
- Azərbaycanın ÜDM-na və Türkiyənin ÜMM-na

357. İqtisadiyyat sahələrinin üstün inkişaf xarakterinə görə milli iqtisadiyyatın formaları:

- ✓ sənaye yönümlü, aqrar yönümlü və xidmət sahələrinin üstün inkişaf etdiyi milli iqtisadiyyat
- sənaye yönümlü, infrastruktur xarakterli milli iqtisadiyyat
- aqrar yönümlü, sənaye yönümlü, infrastruktur xarakterli milli iqtisadiyyat
- sənaye yönümlü, regional xarakterli milli iqtisadiyyat
- sənaye və aqrar yönümlü, regional inkişafa üstünlük verən milli iqtisadiyyat

358. İstehsal funksiyası nə deməkdir?
- ÜMM-un nominal həcmi
 - xalis milli məhsulun istehsalı amilləri
 - inflyasiya və işsizliyin qarşılıqlı əlaqəsi
 - ✓ əmək və kapital məsrəflərinin məhsulun həcminə təsiri
 - ÜDM və milli gəlirin nominal həcmi
359. əmtəələrin satışından əldə edilən pul vəsaiti ilə həmin əmtəələrin satın alınma qiymətlərinin cəmi arasındakı fərq:
- ümumi məhsul
 - ümumi xərc
 - ✓ ümumi gəlir
 - ümumi tələbat
 - ümumi satış həcmi
360. Tarixi olaraq makroiqtisadiyyatın predmeti və metodu nə vaxt formalaşmışdır?
- ✓ XX əsrin 30-cu illəri
 - XX əsrin 50-ci illəri
 - XIX əsrin 50-ci illəri
 - XX əsrin 20-ci illəri
 - XIX əsrin 30-cu illəri
361. Makroiqtisadiyyatın yarım sistemi bir-birilə üzvi surətdə bağlı olan sahələr kompleksi:
- makroiqtisadiyyat
 - meqoiqtisadiyyat
 - qlobal iqtisadiyyat
 - ✓ mezoiktisadiyyat
 - mikroiktisadiyyat
362. ÜDM neçə metodla hesablanır?
- ✓ gəlirlərə görə, xərclərə görə, əlavə dəyərə görə
 - sabit və dəyişən xərclərə görə
 - ümumi və dəyişən xərclərə görə
 - maya dəyərinə görə
 - əmək haqqına və istehsal xərclərinə görə
363. İntensiv təkrar istehsalın əsas formaları:
- ✓ resurstutumlu, resursqoruyucu, neytral
 - neytral, qarışıq, resurstutumlu
 - hamısı düzdür
 - heç biri düz deyil
 - resursqoruyucu, qarışıq, neytral
364. İstehsalın dəyərəcə həcmnin əvvəlki dövrə nisbətən aşağı səviyyədə təkrarlanması:
- konyukturalı təkrar istehsal
 - sadə təkrar istehsal
 - ✓ tənəzzüllü təkrar istehsal
 - geniş təkrar istehsal
 - fərdi təkrar istehsal
365. Ölkənin milli məhsulunun və milli gəlirinin xeyli hissəsi əsasən nəyin hesabına əldə olunur:
- ✓ əsas kapitalın həcmi və əsaslı vəsait qoyuluşunun yüksəlməsi hesabına
 - amortizasiya vəsaiti ilə əsas kapital hesabına

- əsas kapital ilə dövrüyyə vəsaiti hesabına
- əsas kapital ilə dövrüyyə vəsaiti hesabına
- dövrüyyə vəsaitinin həcmi ilə amortizasiya vəsaiti hesabına

366. İctimai təkrar istehsalın ilkin şərti və maddi əsası:

- ailənin gəlirlərinin səviyyəsi
- ölkənin iqtisadi problemləri
- milli gəlirin formalaşması
- ümumi milli məhsulun artımı
- ✓ məcmu ictimai məhsulun reallaşması

367. Milli iqtisadiyyatın beynəlxalq inteqrasiya səviyyəsinə görə formaları:

- açıq və inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyat
- asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat
- asılı və zəif inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat
- qapalı və sənaye yönümlü iqtisadiyyat
- ✓ açıq və qapalı milli iqtisadiyyat

368. Milli iqtisadiyyatın əsas məqsədləri:

- məşğulluq, işsizliyin ləğv edilməsi, ticarət balansının sabitliyi
- ✓ iqtisadi artım, məşğulluğun təmin olunması, qiymətlərin stabillik səviyyəsi, iqtisadi səmərəlilik, tədiyyə balansının tarazlığı, cəmiyyətdə sosial ədalət
- iqtisadi səmərəlilik, idxal-ixrac balansının sabitliyi, sosial ədalət, beynəlxalq dünya təsərrüfatına inteqrasiya
- iqtisadi inteqrasiya, milli iqtisadi stabillik, işsizliyin ləğv edilməsi, xidmət sahələrinin inkişafı
- iqtisadi artım, işsizliyin ləğv edilməsi, ticarət balansının tarazlığı, sosial ədalət

369. Milli iqtisadiyyat dedikdə nə nəzərdə tutulur:

- müxtəlif fəaliyyət növlərinin özünütənzimləyən sistemi
- bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəsi olan sahə və növləri və ərazi kompleksləri sistemi
- düzgün cavab yoxdur
- ✓ bütün cavablar düzdür
- tarixən formalaşmış ictimai təkrar istehsal sistemi

370. Sahələrarası balans modeli istiqamətlənib:

- ✓ hər sahənin məhsul istehsalının ehtiyatına, mövcud tələbin dolğun olması məqsədi ilə
- sahələrarası proporsiyalarda nisbəti tənzimləməyə
- sahədaxili istehsal ehtiyatlarına, təklifi dolğun təşkil etmək üçün
- sahənin iqtisadi inkişafına
- ayrı-ayrı sahələrin məhsul istehsalı və onların ehtiyatlarının yaranması

371. İstehsalın real həcmi, cari ildə yaradılmış bütün əmtəə və xidmətlərin fiziki məbləğinin cəmi müəyyənləşir, bu hansı düsturla ifadə olunur:

- $ay = x_1 + y_i$
- $P = y/Q_i$
- $X_1 = X_y/X_i$

✓

$$Q = \sum_{i=1}^n Q_i$$

- $Y_i = P_i \times Q_i$

372. Ümumi milli məhsul ilə ümumi daxili məhsul arasında nominal fərq adətən neçə faiz təşkil edir:

- milli iqtisadiyyatın qloballaşma və inteqrasiyası nəticəsində 1%-dən çox artmağa meyillidir

- 5%-dən artıqdır
- 4%-dən artıqdır
- 6%-dən artıqdır
- ✓ 1%-dən artıq olmur

373. O, bir tərəfdən, əmtəə və xidmətlərin alınmasının axırıncı istifadəçilərinin xərclərinin məbləği kimi müəyyənləşir, digər tərəfdən, o, istehsal prosesində yaradılmış təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətinin gəlirlərinin məbləği kimi hesablanır, bu:

- ümumi ictimai məhsuldur
- son ictimai məhsuldur
- faktor gəlirlər qalığı
- milli gəlir
- ✓ ÜDM və ya ÜMM-dur

374. ÜDM-dan xalis milli məhsula (XMM) keçmək üçün nə etmək lazımdır?

- xalis investisiya xərclərini əlavə etmək lazımdır
- əsas fondların aşınması dəyərini ÜDM-a əlavə etmək lazımdır
- müstəqim (dolayı) vergiləri çıxmaq lazımdır
- birbaşa vergiləri çıxmaq lazımdır
- ✓ amortizasiya xərclərini çıxmaq lazımdır

375. Ümumi daxili məhsul (ÜDM) və Ümumi milli məhsul (ÜMM) hansı metodla hesablanır?

- hesab metodu
- hesab və xərc metodu
- balans və gəlir metodu
- ✓ gəlir, sahə və xərc metodu
- balans metodu

376. ÜDM-nin real həcmi müəyyən etmək üçün istifadə olunan qiymət indeksi:

- ÜMM deflyatoru
- məcmu gəlir deflyatoru
- qiymət deflyatoru
- yığım deflyatoru
- ✓ ÜDM deflyatoru

377. ÜDM aşağıdakılardan hansılarla səciyyələnir?

- ✓ ÜDM dəyər ifadəsində əks olunur
- ÜDM həm dəyər, həm də kəmiyyət ifadəsində əks olunur
- yuxarıda göstərilənlərdən heç biri düz deyil
- hamısı düzdür
- ÜDM kəmiyyət ifadəsində əks olunur

378. Makroiqtisadi modelin iqtisadiyyatın dörd əsas funksional asılılığına müvafiq quruluşu:

- davranış, qərar qəbul olunması amili, institusional, tələb-təklif əlaqəsi
- davranış, texnoloji, qiymət, qərar qəbul olunması
- qərar qəbul olunması, qiymət, xarici iqtisadi və institusional
- ✓ texnoloji, defision, davranışlı, institusional
- tələb-təklif əlaqəsi, texnoloji, qiymət, davranış

379. Məcmu təklif aşağıdakılardan hansına bərabərdir?

- bazara çıxarılan bütün məhsulların dəyərinə
- ✓ ÜMD-in potensial həcminə
- xalis milli məhsulun real həcminə
- ÜMM həcminə

- bazara çıxan məhsulların nominal həcminə
- 380.** əmtəə və xidmətlər istehsalı ilə bağlı xərcləri və nəticələri əks etdirən dəyər və natural göstəricilər sistemini əks etdirən iqtisadi artım modeli:
- ✓ universal model
 - çoxamilli model
 - ikiamilli model
 - qarışıq model
 - biramilli model
- 381.** İqtisadi artımın neçə əsas tipi vardır?
- 3
 - 4
 - 6
 - ✓ 2
 - 5
- 382.** Həyat səviyyəsi kateqoriyası ilk dəfə kim tərəfindən istifadə edilmişdir?
- C.Mill
 - ✓ K.Marks
 - A.Marşal
 - C.Klark
 - D.Rikardo-
- 383.** Qiymət dəyişməz qaldıqda təklifə təsir edən amillər:
- qiymət amili
 - xərc amili
 - təklif amili
 - ✓ qeyri-qiymət amilləri
 - tələb amili
- 384.** Müəyyən vaxt ərzində alınan və istehlak edilən əmtəələrin ümumi miqdarı:
- investisiya
 - hamısı düzdür
 - ✓ istehlak
 - yığım
 - bölgü
- 385.** Gəlirlərin dəyişməsinin investisiyaların dəyişməsindən asılılığını xarakterizə edən əmsal:
- istehlakçı arzusu
 - yığım etmək arzusu
 - akselerator
 - ✓ investisiya arzusu
 - multiplikator
- 386.** Gəlirin istehlak edilməyən, yığma yönəldilən hissəsi:
- izafi dəyər
 - gəlirin həcmi
 - ✓ əmanət
 - istehlak
 - izafi məhsul
- 387.** əhali gəlirləri:

- ✓ milli gəlirin pul, məhsul və xidmətlər şəklində ev təsərrüfatlarının sərəncamına keçən hissədir
- natural gəlirlərdən ibarətdir
- nominal və real gəlirlərdən ibarətdir
- pul gəlirlərindən ibarətdir
- əmək haqqından ibarətdir

388. İqtisadi artımın hansı əsas tipləri var?

- ekstensiv tip
- ✓ ekstensiv və intensiv tipi
- sürətli inkişaf tipi
- sabit inkişaf tipi
- intensiv tip

389. İqtisadi artım nədir?

- ✓ real ÜMM-in mütləq həcmnin və adambaşına düşən real ÜMM-in artımı
- resursların sahələr arasında bölgüsü
- bank faizlərini aşağı salıb, istehsalı genişləndirmək
- amortizasiya ayırmaları hesabına istehsalı genişləndirmək
- ÜDM-in amillərinin kəmiyyətinin saxlanması
- istehsal amillərinin sahələr arasında bölgüsü

390. Domar və Xarrodun iqtisadiyyatının keynsian modelində əsas diqqət nəyə yönəlir:

- vergilərə
- dövlət gəlirlərinə
- ✓ investisiyalara
- inflyasiyaya
- dövlət xərclərinə

391. Milli gəlirin və tələbin yüksəlməsi səbəbindən artan investisiya:

- sərbəst (atonom) inflyasiya
- funksional investisiyalar
- birbaşa investisiyalar
- portfel investisiyalar
- ✓ asılı investisiyalar

392. Məhsul artımı ilə kapital artımı arasında olan nisbəti xarakterizə edən göstərici:

- koeffisient
- ✓ akselerator
- asılılıq
- funksiya
- multiplikator

393. Səhm və uzunmüddətli öhdəliklərlə bağlı əməliyyatları özündə əks etdirən investisiya:

- digər investisiyalar
- transfertlər
- birbaşa investisiyalar
- ✓ portfel investisiyalar
- xarici investisiyalar

394. Aşağıdakılardan biri əhali gəlirlərinə daxil deyil:

- pul gəlirləri
- real gəlirlər
- nominal gəlirlər

- √ nisbi gəlirlər
- natural gəlirlər

395. Y. Şumpeter iqtisadi artımda hansı amilə daha çox üstünlük vermişdir?

- əmək məsrəflərinə
- torpağa
- iqtisadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünə
- kapitala
- √ investisiyaya

396. İntestisiya həcmnin artmasına müvafiq olaraq ÜMM-un həcmi göstərən rəqəm koefisienti:

- həyat səviyyəsi göstəricisi
- √ multiplikator
- akselerator
- həyat səviyyəsi indeksi
- qiymət indeksi

397. Qiymətli kağızların əldə edilməsinə yönəldilən investisiya:

- birbaşa investisiya
- investora vəsaiti
- müəssisənin investisiyaları
- dövlət investisiyası
- √ portfel investisiya

398. Nominal gəlir dedikdə:

- √ ayrı-ayrı şəxslərin, ev təsərrüfatlarının müxtəlif mənbələrdən əldə etdikləri pul məbləği nəzərdə tutulur
- gəlirdən vergiləri və digər məcburi ödəmələri çıxıldıqdan sonra yerdə qalan hissə başa düşülür
- zəhmətlə və zəhmətsiz qazanılan gəlir nəzərdə tutulur
- zəhmətlə qazanılan gəlirdir
- sərəncamda qalan gəlirlər hesabına mövcud qiymətlərlə əldə edilən əmtəələrin miqdarında ifadə olunan gəlir nəzərdə tutulur

399. İqtisadi artımın optimal məqsədi:

- √ bütün əhəlinin həyat səviyyəsinin artması
- geniş təkrar istehsalın sabit artım tempi
- milli iqtisadiyyatın inkişafı
- kənd təsərrüfatının inkişafı
- müəssisələrin inkişafı

400. İqtisadi artıma yalnız əməyin və kapitalın təsirini öyrənən model:

- √ ikiamilli model
- heç biri düz deyil
- hamısı düzdür
- üçamilli model
- universal model

401. Yeni avadanlığın tətbiqi nəticəsində mövcud əmtəənin istehsalı ilə məşğul olan işçilərin sayı 1,5 dəfə azalır, əmək məhsuldarlığı isə 3 dəfə artır. Məhsulun fiziki həcmi necə dəyişildiyini tapın:

- məhsulun fiziki həcmi 2,5 dəfə artmışdır
- məhsulun fiziki həcmi 1,5 dəfə artmışdır
- √ məhsulun fiziki həcmi 2 dəfə artmışdır
- məhsulun fiziki həcmi 3,0 dəfə artmışdır
- məhsulun fiziki həcmi 4 dəfə artmışdır

402. İqtisadi artım nədə ifadə olunur?

- ÜMM-in dəyərində
- neft hasilatının artımında
- əmək haqqının artımında
- ✓ real ÜMM-in artım tempində
- ÜMM-in mütləq artımında

403. İstehlak məhsulları və xidmətlərin qiymətinin dəyişməsinə ölçmək üçün istifadə olunan qiymət indeksi:

- xidmət qiymət indeksi
- istehlak və xidmət qiymət indeksi
- infrastruktur məhsulların qiymət indeksi
- qiymət indeksi
- ✓ istehlak şeylərinin qiymət indeksi

404. İstehlakın həcminə təsir edən amillər:

- psixoloji amil, alıcının zövqü
- psixoloji amil, yığımın həcmi
- qiymətlərin səviyyəsi, alıcının zövqü
- gəlirlərin səviyyəsi, alıcının zövqü, qiymət
- ✓ gəlirlərin səviyyəsi, qiymətlərin səviyyəsi, psixoloji amil

405. İnvestisiyanın həcm və dinamikasına təsir edən amillər:

- ümumi daxili məhsulun real həcmində dəyişməsi
- C,D düzdür
- məcmu ictimai məhsulun real həcmində dəyişməsi
- xalis məhsulun real həcmində dəyişməsi və faiz dərəcəsi
- ✓ milli gəlirin real həcmində dəyişməsi və real faiz dərəcəsi

406. İqtisad elmində psixoloji faktor adlanır, insanların istehlak məhsulları almaq istəyini (arzusunu) ifadə edir:

- istehlakın son hədd meyli
- sadəcə investisiya istehlakı
- heç biri düz deyil
- istehlaka meyilli olmaq
- ✓ istehlakın orta hədd meyli

407.

yığım da dəyişiklik bu :
gəlirdə dəyişiklik

- istehsalla bağlı son hədd meyli
- gəlirlə bağlı son hədd meyli
- istehlakla bağlı son hədd meyli
- heç biri düz deyil
- ✓ əmanətlə bağlı son hədd meyli

408. İstehlakla bağlı son hədd meyli (MPC)=1/2 olarsa:

- ✓ gəlirin artan hissəsi istehlak və yığım arasında bölüşdürüləcək
- cavablardan heç biri düz deyil
- gəlirin artan hissəsi yığım istehlakla bərabər olacaq
- gəlirin artan hissəsi istehlak və yığımdan çox olacaq
- gəlirin artan hissəsi istehlak və yığıma bərabər olacaq

409. əgər istehlakla bağlı son hədd meyli (MRS)=0 olarsa:

- bu halda gəlirin istehlaka gedən hissəsi artacaq
- ✓ bu halda gəlirin artan hissəsi yığılacaqdır
- istehlaka gedən hissə azalacaq
- bu halda gəlirin artan hissəsi istehlak olunacaq
- bu halda gəlirin bir hissəsi yığıma gedəcək

410. əhali qrupları arasında gəlirlərin bölgüsündəki bərabərsizliyi ölçmək üçün:

- ✓ Lorens əyrisindən istifadə olunur
- real əmək haqqını müəyyənləşdirirlər
- Filips əyrisindən istifadə olunur
- yoxsulluq səviyyəsini müəyyən edirlər
- yaşayış minimumundan istifadə edilir

411. Cinni əmsalının daha da çox olması:

- əhali gəlirlərində bərabərsizlik daha da azalır
- əhali gəlirlərində bərabərsizlik sabitdir
- əhali gəlirlərində bərabərsizlik sıfıra bərabər olur
- əhali gəlirlərində bərabərsizlik bərabərləşir
- ✓ əhali gəlirlərində bərabərsizlik daha da çoxalır

412. Kobb-Duqlas modelində həmin dövrün hansı amilinin rolu nəzərə alınmamışdır:

- istehsalın texnoloji parametrlərinin nəzərə alınmaması
- məcmu məhsulun həcmının nəzərə alınmaması
- əmək məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- kapital məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- ✓ təbii resursların rolunun nəzərə alınmaması

413. Qiymət indeksinin növləri:

- istehsal səviyyəsinin və istehlak səviyyəsinin qiymət indeksi
- istehsalın və xidmətin qiymət indeksi
- istehlak şeylərinin və milli məhsulun qiymət indeksi
- real ümumi milli məhsul göstəricisi
- ✓ istehlak şeylərinin, istehsalın topdansatış və real ümumi milli məhsulun qiymət indeksi

414. C.Keynsin multiplikator nəzəriyyəsi hansı əlaqəni nəzərdə tutmuşdur?

- ✓ investisiyanın artımı ilə milli gəlirin artımı arasında əlaqəni
- milli gəlirlə həyat səviyyəsi arasında əlaqəni
- istehsalla istehlak arasında əlaqəni
- yığımla istehlak arasında əlaqəni
- ümumi daxili məhsulun artımı ilə milli gəlirin arasında əlaqəni

415. İqtisadi artımın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələrinə aid deyildir:

- monetarist
- ✓ klassik
- neoklassik
- keynsçilik
- neokeynsçilik

416. Aşağıdakı göstəricilərdən hansılar iqtisadi artıma dövlət təsiri kimi çıxış edir?

- ✓ elmi-texniki tədqiqatın stimullaşdırılması
- iqtisadi artım

- ixtisaslaşma
- vergi sisteminin təkmilləşməsi
- kadr hazırlığına dövlət xərcləri

417. İqtisadi artımın amillər üzrə modelləri:

- ✓ ikiamilli, çoxamilli, universal model
- heç biri düz deyil
- çoxamilli və ikiamilli model
- universal, bir və ikiamilli model
- biramilli, universal və dördamilli model

418. İqtisadi artımın inkişaf meyllərindən və nisbətlərindən asılı olaraq onun intensiv tipinin formaları:

- resursqoruyucu, xərclərin səmərəliliyi
- əməktutumlu, fondaneytral, resursqoruyucu
- ✓ fondtutumlu, resursqoruyucu, fondaneytral
- fondtutumlu, fondverimli
- resursların qənaətli formada istifadəsi

419. Funksional təyinatına görə investisiya xərclərinin növləri:

- istehlak əmtəələrinə investisiya, mal ehtiyatlarına çevrilən investisiyalar, ehtiyat investisiyaları
- hamısı düzdür
- ✓ müəssisənin əsas fondlarına yönəldilən investisiyalar, mal ehtiyatlarına çevrilən maddi dəyərlərə investisiyalar, tikintiyə investisiyalar
- tikintiyə investisiya, xidmət sahəsinə investisiya
- mal ehtiyatlarına çevrilən maddi dəyərlərə investisiya, tikintiyə investisiyalar, səhiyyə müəssisələrinə investisiyalar

420. Əmanətin (yığımın) həcminə təsir edən amillər:

- faiz norması, istehlakın və yığımın həcmi
- heç biri düz deyil
- ✓ gəlirin həcmi, istehlakın həcmi, faiz norması, psixoloji amil
- hamısı düzdür
- gəlirin həcmi və yığımına gedən hissəsi

421.

$$\frac{\text{istehlakda dəyişiklik}}{\text{gəlirdə dəyişiklik}} = \text{bu:}$$

- ✓ istehlakla bağlı son hədd meyli
- heç biri düz deyil
- istehsalla bağlı orta hədd meyli
- istehlakla bağlı orta hədd meyli
- istehsalla bağlı son hədd meyli

422. İntensivləşmə kapitalının optimal həcmi dedikdə:

- ✓ mövcud texnologiya maksimum gəliri təmin edir
- mövcud texnologiya əmək məhsuldarlığını artırır
- mövcud texnologiya istehlakın həcmi artırır
- mövcud texnologiya məhsulun maya dəyərini aşağı salır
- mövcud texnologiya intensivliyi artırır

Aşağıdakılardan hansılar iqtisadi artımın hərəkətverici qüvvələrinə aiddir:

423.

1. ziddiyyətlər
2. iqtisadi tarazlıq
3. iqtisadi bəhsləşmə
4. kapitalın həcmi
5. iqtisadi mənafeələr

- 1, 2, 5
- 3, 4
- 1, 2, 3
- ✓ 1, 3, 5
- 1, 2

424. Aşağıdakı göstəricilərdən hansılar iqtisadi artımın amillərinə aiddir?

- işçilərin sayının artması
- ✓ işçilərin sayının artması, əmək məhsuldarlığının artması, becərilən torpaqların həcmnin azalması
- becərilən torpaqların həcmnin azalması
- əmək məhsuldarlığının artması
- məhsulların qiymətinin artması

425. Aşağıdakılardan hansılar inflyasiyanın sürətli artım növünə aid deyil?

- ifrat (hiper)
- qəfil
- mülayim
- sürətli
- ✓ gözlənilən

426. İnflyasiyanın əksi olub qiymətlərin ümumi səviyyəsinin davamlı və ardıcıl olaraq aşağı düşməsi:

- inflyasiya tempi
- qiymətin ümumi səviyyəsinin dəyişməsi
- staqflyasiya
- ✓ deflyasiya
- qiymət indeksi

427. İnflyasiya ilə işsizlik arasında əlaqəni ilk dəfə kim araşdırmışdır?

- V.Oyken
- K.Marks
- C.Keyns
- M.Fridman
- ✓ O.Filips

428. əhalinin hər nəfərinə düşən maddi nemətlərin və xidmətlərin kəmiyyət və keyfiyyətini əks etdirən göstərici:

- həyat göstəricisi
- əmək haqqı
- yaşayış vasitələri
- həyat tərzini
- ✓ həyat səviyyəsi

429. Qiymətlərin ümumi səviyyəsi durmadan yüksəlir, pulun alıcılıq qabiliyyəti durmadan aşağı enir:

- gizli inflyasiya
- tələb inflyasiyası
- ✓ açıq inflyasiya
- xərclər inflyasiyası
- təklif inflyasiyası

430. Xarakterinə görə inflyasiyanın növləri:

- heç biri düz deyil
- ✓ açıq-gizli
- hiper-mülayim

- uyğunlaşan-gözlənilən
- tələb və təklif

431. İnflyasiyanın səbəbləri hansılardır:

- işsizliyin sürətli artımı
- ✓ istehsalçılar arasında rəqabətin pozulması
- sabit tempi iqtisadi artım
- əmək haqqının əmək məhsuldarlığına nisbətən üstün artımı

432. Qısamüddətli işsizliyə aiddir:

- friksion, tsiklik
- mövsümi, tsiklik
- tsiklik, friksion
- ✓ mövsümi, friksion
- struktur, tsiklik

433. Uzunmüddətli işsizliyə aiddir:

- mövsümi, friksion
- tsiklik friksion
- ✓ tsiklik, struktur
- mövsümi, tsiklik
- friksion, struktur

434. İnflyasiya və işsizliyin nəticələri iqtisadiyyatın hansı səviyyəsinin problemdir:

- meqaiqtisadiyyatın
- dünya iqtisadiyyatının
- regional iqtisadiyyatın
- qlobal iqtisadiyyatın
- ✓ makroiqtisadiyyatın

435. Qiymətlərin aşağıdakı hansı artım sürəti sürətli inflyasiyaya aiddir?

- 500%-dən yuxarı
- 10%-dən 500%-ə qədər
- il ərzində qiymətlərin artım sürəti 10%-ə qədər
- ✓ 10%-dən 50%-ə qədər
- 50%-dən 500%-ə qədər

436. Məcmu tələb məcmu təklifdən yüksək olan zaman baş verən inflyasiya:

- struktur inflyasiya
- açıq inflyasiya
- təklif inflyasiyası
- xərclər inflyasiyası
- ✓ tələb inflyasiyası

437. İnflyasiya nəyə gətirir?

- düzgün cavab yoxdur
- ✓ real gəlirlərin azalmasına, ev təsərrüfatlarının alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsinə, məcmu tələbin azalmasına
- məcmu tələbin azalmasına
- ev təsərrüfatlarının alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsinə
- real gəlirlərin azalmasına

438. Ölkə iqtisadiyyatının əksər sahələrində tələblə təklif arasında uzunmüddətli tarazlığın pozulması ilə əlaqədar qiymətlərin ümumi səviyyəsinin artması:

- deflyasiya
- inhisarçılıq
- ✓ inflyasiya
- tarazlığın pozulması
- tənzimlənmənin pozulması

439. Təklif inflyasiyasını yarada bilən səbəb:

- dövlət büdcə kəsirinin artması
- ölkə tədiyyə balansının kəsirinin artması
- ticarət balansının mənfi saldosu
- xalis ixracın çoxalması
- ✓ əmək haqqı səviyyəsinin artması

440. İnflyasiyanın tam məzmunu özünü aşağıdakılardan hansında əks etdirir?

- istehlak mallarının istehsalının azalması nəticəsində qiymətlərin artımı
- gəlirlərin həcmının artması nəticəsində qiymətlərin artımı
- qiymətlərin səviyyəsinin uzun müddətli artım tempi
- ✓ məcmu tələblə məcmu təklif arasında tarazlığın pozulması nəticəsində qiymətlərin ümumi səviyyəsinin artması
- büdcə kəsirinin artması ilə əlaqədar qiymətlərin qeyri-proporsional artımı

441. Gözlənilən inflyasiya:

- ✓ əvvəlcədən nəzərə alınan, proqnozlaşdırılan inflyasiyadır
- açıq inflyasiyadır
- təklif inflyasiyasıdır
- tələb inflyasiyasıdır
- təbii inflyasiyadır

442. Aşağıdakılardan hansılar inflyasiyanın sosial-iqtisadi nəticələrinə daxildir?

- mülayim inflyasiya şəraitində istehsalın tənəzzülü
- heç biri düz deyil
- ✓ mülayim inflyasiya şəraitində istehsalın tənəzzülü, pulun alıcı qabiliyyətinin aşağı düşməsi, sürətli inflyasiya şəraitində istehsalın artımı
- sürətli inflyasiya şəraitində istehsalın artımı
- pulun alıcı qabiliyyətinin aşağı düşməsi

443. Mövsümi işsizlik hansı növ işsizlik daxilində öyrənilir?

- hamısı daxilində
- natamam işsizlik
- ✓ friksion işsizlik
- tsiklik işsizlik
- struktur işsizlik

444. İstehsalın durğunluğu zamanı baş verən işsizlik:

- gizli işsizlik
- axıcı işsizlik
- xroniki işsizlik
- struktur işsizlik
- ✓ tsiklik işsizlik

445. İş qabiliyyətli əhalinin hərəkətini və istifadəsini xarakterizə edən qanun necə adlanır?

- ✓ əhali məşğulluğu qanunu
- belə bir qanun yoxdur
- əhalinin hərəkət və istifadəsi qanunu

- əhalinin hərəkət və yerdəyişmə qanunu
 - əhalinin yerdəyişməsi qanunu
446. Amerikan iqtisadçısı A.Oukenin hesablamasına görə faktiki işsizlik məşğulluğun təbii səviyyəsindən 1% olunması, bu ÜDM-un həcmnin aşağıdakı qədər itirilməsidir:
- 1,5%
 - 3,5%
 - 3%
 - ✓ 2,5%
 - 2%
447. İnstitusional əhali göstəricisi, iş qüvvəsi tərkibinə daxil olmayan məşğul, işsizlərin sayı nəyi xarakterizə edir?
- işsizliyi
 - ✓ məşğulluğu-işsizliyi
 - işləməyən işçilərin sayını
 - işlək insanların sayını
 - əməkqabiliyyətli əhalini
448. İşsizliyin iş qüvvəsinə faizlə olan nisbəti:
- işsizliyin kəmiyyəti
 - ✓ işsizlik norması
 - işsizlik
 - işsizliyin səviyyəsi
 - işsizliyin əyrisi
449. İnflyasiya tempini hesablamaq üçün hansı qiymət indeksi daha xarakterikdir?
- istehsal vasitələri indeksi
 - heç biri doğru deyil
 - hamısı düzdür
 - ✓ real ümumi məhsul indeksi
 - istehlak vasitələri indeksi
450. Açıq inflyasiya hansı formalarda təzahür edir?
- ✓ tələb inflyasiyası, xərclər inflyasiyası və struktur inflyasiyası formasında
 - heç biri düz deyil
 - qiymət inflyasiyası və gözləmə adaptasiya olma inflyasiyası
 - sürüşən inflyasiya və xərclər inflyasiyası formasında
 - hiper inflyasiya, təklif inflyasiyası və tələb inflyasiyası formasında
451. A. Lauqulerin Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi hansı problemin həllini nəzərdə tutmurdu?
- vergilərin azaldılması
 - ✓ inflyasiyanın tənzimlənməsi
 - sosial proqramların dondurulması
 - büdcənin sağlamlaşdırılması
 - təklifin stimullaşdırılması
452. İşsizliyin təbii şəraiti üçün aşağıdakı hallar mümkündür:
- iqtisadiyyatda tsiklik işsizlik mövcuddur
 - iqtisadiyyatda struktur işsizlik mövcuddur
 - yuxarıdakıların heç biri düz deyil
 - iqtisadiyyatda işsizlər yoxdur
 - ✓ iqtisadiyyatda friksion və struktur işsizlik mövcuddur

453. ÜMM-un (ümumi milli məhsul) dinamikası və məcmu təklif əyrisi cəmiyyətdə nəyin həcmi haqda təsəvvür yaradır?

- cəmiyyətdə gəlirlərin həcmnin dəyişməsi haqda
- cəmiyyətdə xərclərin həcmnin dəyişməsi haqda
- ✓ cəmiyyətdə məşğulluğun həcmnin dəyişməsi haqda
- cəmiyyətdə işsizliyin həcmnin dəyişməsi haqda
- cəmiyyətdə əmək haqqının həcmnin dəyişməsi haqda

454. İş qabiliyyətinə malik olan əhəlinin hərəkət dinamikası və istehsal prosesində ondan istifadə xarakterini ifadə edən qanun:

- əhəli artımı qanunu
- işsizliyin təbii səviyyəsi qanunu
- istehsal potensialından tam istifadə qanunu
- tam məşğulluq qanunu
- ✓ əhəli məskunluğu qanunu

455. Tam məşğulluq nə deməkdir?

- yuxarıda göstəricilərin hamısı doğrudur
- yuxarıda göstərilənlərin heç biri doğru deyil
- bütün əmək qabiliyyətli əhəli işlə təmin edilmişdir
- ✓ əmək qabiliyyəti olan və işləmək istəyən hər bir şəxs işlə təmin olunmuşdur
- ölkədə işsizliyin olmadığı bir dövr

456. İşsizliyin təbii səviyyəsi necə ölçülür?

- $$\frac{\text{friksion işsizlər} + \text{işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$$
- $$\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{əhəlinin işsizlər} + \text{tsiklik işsizlər}} \times 100\%$$
- $$\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{struktur işsizlər} + \text{tsiklik işsizlər}} \times 100\%$$
- $$\frac{\text{friksion işsizlər} + \text{struktur işsizlər}}{\text{məşğul əhəlinin sayı}} \times 100\%$$
- ✓
$$\frac{\text{friksion işsizlər} + \text{struktur işsizlər}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$$

457. İş qüvvəsinin iştirak dərəcəsi necə ölçülür?

- $$\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$$
- $$\frac{\text{struktur işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$$
- $$\frac{\text{friksion işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$$

$$\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{əmək qabiliyyəti əhalinin sayı}} \times 100\%$$

✓

$$\frac{\text{iş qüvvəsi}}{\text{əmək qabiliyyəti əhalinin sayı}} \times 100\%$$

458. Friksion işsizliyin səviyyəsi necə ölçülür?

$$\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{məşğul əhalinin sayı}} \times 100\%$$

$$\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{əmək qabiliyyəti əhalinin sayı}} \times 100\%$$

✓

$$\frac{\text{friksion işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$$

$$\frac{\text{işsizlərin sayı}}{\text{iş qüvvəsi}} \times 100\%$$

$$\frac{\text{friksion işsizlərin sayı}}{\text{orta əmək qabiliyyəti əhali}} \times 100\%$$

459. Dövlət büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsait:

- büdcə defisiti
- ✓ büdcə xərcləri
- büdcə fondları
- büdcə profisiti
- büdcə gəlirləri

460. Büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləği:

- büdcə defisiti
- ✓ büdcə (artıqlığı) profisiti
- faktiki defisit
- büdcə xərcləri
- büdcə gəlirləri

461. Hüquqi şəxslər, hüquqi şəxslərlə dövlət, hüquqi və fiziki şəxslər (əhali) arasında maliyyə əlaqələrinin məcmusu:

- əhalinin maliyyəsi
- dövlət maliyyəsi
- maliyyə siyasəti
- ✓ təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi
- maliyyə sistemi

462. Pul vəsaitləri fondlarının bölgüsü, yenidən bölgüsü və istifadəsi ilə əlaqədar yaranan münasibətlər sistemi:

- sığorta
- bank
- vergi

- büdcə
- √ maliyyə

463. Aşağıdakılardan hansı maliyyənin funksiyasına aid deyildir:

- bölüşdürücü
- √ C,D düzdür
- müdafiəqabiliyyətlilik
- rəqabətqabiliyyətlilik
- nəzarət

464. Pul-kredit siyasətinin subyekti, hansı ki, müxtəlif metodlarla pul bazarında tələb və təklifə təsir edir:

- √ ölkənin Mərkəzi Bankı
- Milli Məclis
- Nazirlər Kabineti
- ölkənin Vergi Nazirliyi
- ölkənin Maliyyə Nazirliyi

465. Bank sistemi neçə qrupdan ibarətdir?

- Mərkəzi Bank, İxtisaslaşmış maliyyə-kredit institutları
- √ Mərkəzi Bank, Kommersiya bankları və İxtisaslaşmış maliyyə-kredit institutları
- Mərkəzi Bank, Kommersiya bankları
- İxtisaslaşmış maliyyə-kredit institutları və Mərkəzi Bank
- Mərkəzi Bank, Universal və İxtisaslaşmış bank

466. Dövlətin vətəndaşlara, firmalara və müəssisələrə borcu:

- √ daxili borc
- kassa borcu
- istiqraz
- səhmlər üzrə borc
- xarici borc

467. Maliyyə vasitəçisi olub, mənfəət qazanan:

- birja
- auksion
- √ bank
- yarmarka
- maliyyə orqanları

468. Bankların üstünlüyü şəraitində pul vəsaitləri sahiblərinin pul borcu necə müəyyən olunur?

- √ bank krediti
- bank passivləri+aktivləri
- bank passivləri]
- bank aktivləri
- bank əməliyyatları

469. Kredit infrastrukturunun özəyi – əsası:

- √ bank sistemi
- maliyyə sistemi
- sığorta sistemi
- pul sistemi
- vergi sistemi

470. Dövlət borcunun formaları:

- uzunmüddətli borc, xarici borc
- xarici borc, uzunmüddətli borc
- ✓ daxili borc, xarici borc
- xarici borc, qısamüddətli borc
- xarici borc, ortamüddətli borc

471. Dövlət maliyyəsinin strukturunu müəyyənləşdirin:

- müəssisənin büdcəsi, yerli büdcə
- heç biri düz deyil
- ✓ dövlət büdcəsi, büdcədənkənar fondlar, dövlət krediti
- büdcə, kredit, büdcə xərcləri
- büdcə, büdcə gəlirləri, dövlət büdcəsi

472. Maliyyə sisteminin başlıca həlqəsi:

- Mərkəzi Bank
- dövlət müəssisələri
- ✓ dövlət büdcəsi
- Maliyyə Nazirliyi
- büdcədənkənar dövlət fondları

473. Kredit siyasəti nədir?

- Mərkəzi Bank tərəfindən faiz dərəcələrinin müəyyən edilməsi
- dövlət tərəfindən pul tədavülü əməliyyatlarının tənzimlənməsi
- maliyyə reformaları
- dövlət reformaları
- ✓ Milli Bank və dövlət tərəfindən pul-kredit sferasında həyata keçirilən tədbirlər

474. Bankın öz müştərisinə pula olan öhdəliyinin yerinə yetirilməsi haqqında zəmanət verməsi:

- bank məktubu
- ✓ bank zəmanəti
- bank öhdəliyi
- bankın pul sənədi
- bank aktivi

475. Beynəlxalq hesablaşmaların subyektləri:

- ✓ banklar, ixrac və idxal edənlər
- ixrac edənlər, fermerlər
- idxal və ixrac edənlər, sahibkarlar
- beynəlxalq banklar
- idxal edənlər, sahibkarlar

476. Aşağıdakılardan hansı pul-kredit siyasətinin ümumi metodlarına aiddir?

- uçot (diskont) siyasəti
- hamısı düzdür
- açıq bazarlarda əməliyyatlar
- ✓ bank krediti əməliyyatlarının likvidliyinin tənzimlənməsi
- faiz dərəcələrinin müəyyənləşdirilməsi

477. Maliyyə sisteminin subyektlərinə görə formaları:

- dövlətin valyuta ehtiyatları
- müxtəlif səviyyəli büdcələr
- qeyri-dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrin maliyyəsi

- ✓ dövlətin (mərkəzləşdirilmiş) maliyyəsi, təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi, əhalinin maliyyəsi
- sosial, əmlak və şəxsi sığorta fondları

478. Bütəcə sistemi vasitəsilə bütəcənin hansı funksiyaları reallaşır:

- ✓ bölüşdürücü, nəzarətedici
- təkrar istehsal, tənzimləyici
- həvəsləndirici, bölüşdürücü
- nəzarətedici, həvəsləndirici
- tənzimləyici, nəzarətedici

479. Dövlətin yerli bütçələrə və hüquqi şəxslərə maliyyə dəstəyinin formaları:

- gəlirlər, dotasiyalar, subsidiyalar
- gəlirlər, bütəcə ssudaları, subvensiya, subsidiya
- ✓ bütəcə ssudaları, dotasiya, subvensiya, subsidiya
- subvensiya, dotasiya, xərclər, bütəcə ssudaları
- bütəcə ssudaları, xərclər, subvensiyalar

480. Kreditləşmə müddətinə görə kreditin formaları:

- qısamüddətli, uzunmüddətli xüsusi, ortamüddətli
- uzunmüddətli, uzunmüddətli xüsusi, qısamüddətli
- qısamüddətli xüsusi, ortamüddətli, uzunmüddətli
- ✓ qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli, uzunmüddətli xüsusi
- qısamüddətli, ortamüddətli xüsusi, uzunmüddətli

481. Hansı resurslar hesabına bank vəsaiti formalaşır?

- depozitlər və cəlb olunan vəsaitlər hesabına
- istiqamətləndirilmiş və ya depozit hesabına
- ✓ öz vəsaiti, cəlb olunan vəsaitlər və yönəldilmiş və ya istiqamətləndirilmiş
- sosial və ehtiyat kapitalları hesabına vəsait
- bankın öz vəsaitləri və depozitlər hesabına

482. Maliyyə münasibətləri nəyi əks etdirir?

- müəssisələrin pul vəsaitlərinin yaradılması üzrə münasibətləri
- pul vəsaitlərinin dövlətlə vətəndaşları arasında bölgüsü
- dövlətlə müəssisələr arasında pul vəsaitlərinin bölgüsü münasibətlərini
- ✓ pul vəsaitləri fondunun yaradılması, bölgüsü və istifadəsi münasibətlərini
- dövlət bütçəsinin gəlirləri və xərcləri arasında olan münasibətləri

483. İqtisadiyyatın dövlət tərəfindən idarəedilməsinin hansı prinsipləri vardır?

- yuxarıdakılardan hamısı düzdür
- həvəsləndirmə
- məcburetə
- maraqqoyatma
- ✓ inandırma

484. İqtisadiyyatın tənzimlənməsinin hansı tipləri var?

- heç biri düz deyil
- qeyri-mərkəzləşmə
- mərkəzləşmiş planlaşma
- dövlət tənzimlənməsi
- ✓ mərkəzləşmiş planlaşma, dövlət tənzimlənməsi

485. İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin metodları:

- √ inzibati və iqtisadi
- dolaylı və məcburi
- məqsədli və inzibati
- rəqabətqabiliyyətlilik və inzibati
- məcburetmə və iqtisadi

486. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində iqtisadiyyatın tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyil:

- iqtisadi sabitlik
- iqtisadi artım
- istehlakın artımı
- iqtisadi müvazinət
- √ istehsal vasitələrinin inkişafının üstün artımı

487. C.M.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- gəlirlərin artırılması
- gəlirlərin artırılması
- səmərəli təklif
- √ tələbin stimullaşdırılması
- vergi dərəcələrinin artırılması

488. Dövlətin iqtisadi siyasətinin əsas istiqamətləri:

- fiskal, moneta və keynsçi
- valyuta, idxal-ixrac, sosial və xarici iqtisadiyyat
- məşğulluq, antiinflasiya, pul-kredit siyasəti
- √ pul-kredit, fiskal, sosial və xarici iqtisadi siyasət
- xarici-iqtisadi, pul-kredit siyasəti

489. İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin tipləri:

- dövlət və bazar tənzimlənməsinin vəhdətinin müxtəlif variantları
- tam liberal, təsərrüfatın idarə edilməsində dövlətin inhisarı
- indikativ planlaşdırma, tam inhisarçılıq
- indikativ planlaşdırma, liberal və inzibati metod
- √ tam liberal, təsərrüfatın idarə edilməsində dövlətin inhisarçılığı, dövlət və bazar tənzimlənməsinin müxtəlif variantları

490. Vergi çıxılmaqla qalan əhali gəlirləri bu:

- əhəlinin pul gəlirləri
- √ ev təsərrüfatlarının sərəncamında qalan gəlir
- orta aylıq əmək haqqı
- sərəncamda qalan real pul gəlirləri
- əmək haqqı

491. İnsan inkişafı indeksini müəyyən edən göstəricilər sistemi:

- adambaşına düşən ümumi daxili məhsul, təhsilin səviyyəsi
- gözlənilən gəlir, təhsil
- adambaşına düşən ümumi daxili məhsul
- adambaşına düşən ümumi daxili məhsul, gözlənilən ömür uzunluğu
- √ adambaşına düşən ümumi daxili məhsul, gözlənilən ömür uzunluğu, təhsilin səviyyəsi

492. Dövlətin antitsiklik tənzimlənməsinə aid deyildir:

- vergi-büdcə alətlərindən istifadə etmək
- √ xarici iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi
- iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması

- işgüzar fəallığın stimullaşdırılması
- pul-kredit vasitəsilə

493. Aşağıdakılardan hansı dövlətin iqtisadi tənzimləmə funksiyasına daxil deyildir?

- rəqabətin qorunub saxlanması
- rəqabətin qorunması və gəlirlərin yenidən bölgüsü
- gəlir və sərəvlərin yenidən bölüşdürülməsi
- ✓ bütdcə gəlirləri və xərcləri nisbətinin tənzimlənməsi
- işsizliyin və inflyasiyanın tənzimlənməsi

494. İstehsalda əmtəələrin satışında aparıcı vəziyyətinə görə dünya bazarında fəaliyyət göstərən ən iri kompaniya:

- konsern
- ✓ transmilli korporasiya
- oliqarxiya
- korporasiya
- trest

495. Dünya birliyinin gələcək sosial-iqtisadi tərəqqisinin mövcud güclənməsinə zərər yetirə bilən təhlükə:

- xəstəliklər
- su problemi
- işsizlik
- ✓ ekoloji fəlakət
- texniki tərəqqi

496. Urbanizasiyanın meydana gəlməsinin, inkişaf edib qlobal prosesə çevrilməsinin başlıca amillərindən biri:

- elmi-texniki gerilik
- ətraf mühitin qorunması
- ✓ elmi-texniki tərəqqi
- təbii resursların tükənməsi
- etnik çəkişmələr

497. Qlobal iqtisadiyyatın əsas göstəricilərindən biri olub, əhali faizi, hansı ki, gəlirlə və istehlak səviyyəsi ilə əlaqədardır, bu:

- xəstəlik
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- istehsalın artımı
- ətraf mühitin çirklənməsi
- ✓ yoxsulluq

498. Mülkiyyət münasibətlərinin qloballaşması, əmək bölgüsü və kooperasiyalaşmanın daha yüksək səviyyəsi, təsərrüfatların təşkilinin yeni formaları, beynəlxalq iqtisadi təşkilatların tənzimləyici rolu:

- makroiqtisadi tendensiya
- ictimai istehsalın artım tempi
- beynəlxalq iqtisadi tendensiyanın güclənməsi
- xarici ticarətin güclənməsi tendensiyası
- ✓ qloballaşma tendensiyası

499. Beynəlxalq immiqrantlar neçə kateqoriyaya ayrılır:

- qeyri-leqal, qaçqınlar, kontrakt üzrə işləyənlər
- ✓ qaçqınlar, sığınacaq istəyənlər, qeyri-laqel immiqrantlar, kontrakt üzrə işləyənlər, ölkəyə gizli yolla gələnlər
- gizli yolla gələnlər, kontrakt üzrə işləyənlər
- qeyri-leqal, sığınacaq istəyən, kontraktlı
- gizli yolla gələnlər, qaçqınlar və leqal olan

500. Dünya təsərrüfatının strukturuna bunlardan hansı daxildir?

- tədiyyə balansının təmin olunması
- elmi-texniki tərəqqinin sürətli inkişafı
- mülkiyyətin iqtisadi reallaşması
- ✓ transmilli korporasiyalar
- məhsuldar qüvvələrlə istehsal münasibətləri arasında olan ziddiyyətlərin həlli